

0207
มว4:ป
6.9

ประเมินผลที่ได้จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำนักงานหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถนนวิภาวดี 25 แขวงจตุจักร กรุงเทพฯ 10710 โทร ๐๒-๒๕๖๒๖๑-๐๑๐๐๐๐๐

ปฏิญานินพนธ์

ของ

มัจฉินท์ สิงห์รักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

28 ตุลาคม 2520

27 ต.ค. 2521

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

ดร. สกส
ประธาน
กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลมูล รัตติกาล ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์สมบุรณ์ ศิงฆมานันท์ กรรมการที่ปรึกษา ในการให้คำแนะนำ การศึกษาค้นคว้าและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาจาก อาจารย์สมสรร วงษ์อุ้นน้อย ซึ่งช่วยเหลือในด้านสถิติเป็นอย่างดี อาจารย์ ดร.สวนา พรพัฒน์กุล อาจารย์พวา พันธุ์เมธา ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ อาจารย์จุฑามาศ สุวรรณโคตรธ อาจารย์รสา วงศ์ยังอยู่ ศึกษาพิเศษภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ กรมสามัญศึกษา ให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวนามมาด้วยความเคารพอย่างสูง

ในการรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนและนักเรียนเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอชื่นชมในความร่วมมือครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ท้ายที่สุด กราบขอบพระคุณ พันเอกปริญญา สิงห์รักษ์ ที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

บุจลินท์ สิงห์รักษ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาคนควา	6
	ความสำคัญของการศึกษาคนควา	6
	ขอบเขตของการศึกษาคนควา	7
	ข้อตกลงเบื้องต้น	7
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
	สมมติฐานในการคนควา	8
2	เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ผลการวิจัยในต่างประเทศ	9
	ผลการวิจัยในประเทศ	12
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	15
	กลุ่มตัวอย่าง	15
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	18
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
	การจัดกระทำข้อมูล	19
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	20
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	22
	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอน	22

	การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูและนักเรียน ที่มีต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	23
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	63
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	63
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	63
	การวิเคราะห์ข้อมูล	64
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	64
	อภิปรายผล	66
	ข้อเสนอแนะ	68
	บรรณานุกรม	69
	ภาคผนวก ก. เกณฑ์ในการเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด พ.ศ. 2518	
	ภาคผนวก ข. แบบสอบถามครูและนักเรียน	

บัญชีตาราง .

การวาง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศและสภาพทางภูมิศาสตร์	17
2 แสดงหมวดวิชาที่นักเรียนใช้ห้องสมุดจนกว่าจะประกอบการเรียนรู้ แยกตามเพศ	23
3 แสดงหมวดวิชาที่นักเรียนใช้ห้องสมุดจนกว่าจะประกอบการเรียนรู้ แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	24
4 แสดงเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แยกตามเพศ	25
5 แสดงเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แยกตามสถานภาพ ทางภูมิศาสตร์	26
6 แสดงความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุด ของนักเรียน แยกตามเพศ	27
7 แสดงความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	28
8 แสดงจุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน แยกตามเพศ	29
9 แสดงจุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียนแยกตามสถานภาพ ทางภูมิศาสตร์	30
10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เกี่ยวกับการ เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	31
11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนส่วนกลางและนักเรียนส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	35
12 เปรียบเทียบปัญหาในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียน แยกตามเพศ	39
13 เปรียบเทียบปัญหาในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียน แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	41

14	เปรียบเทียบความต้องการในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ของนักเรียน แยกตามเพศ	42
15	เปรียบเทียบความต้องการในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	44
16	แสดงวิถีทางบรรณารักษ์ของครู แยกตามเพศ	46
17	แสดงวิถีทางบรรณารักษ์ของครู แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	47
18	แสดงการใ้รับการอบรมของครูผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุด แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	48
19	แสดงอัตราการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของครู แยกตามสถานภาพ ทางภูมิศาสตร์	49
20	แสดงความรู้ทัศนคติชอบในการปฏิบัติงานห้องสมุดนอกเหนือจากการสอน วิชาการใช้ห้องสมุดของครู แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	50
21	แสดงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ ห้องสมุด แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	51
22	แสดงจำนวนหนังสือในห้องสมุด แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	52
23	แสดงการรวบรวมจุลสาร แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	53
24	แสดงการจัดประเภทของหนังสือ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตามระบบทศนิยม ของดิวอี้ แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	54
25	แสดงการหำยักรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ แยกตามสถานภาพ ทางภูมิศาสตร์	54
26	แสดงการจัดทำกฤตภาค แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์	55
27	แสดงปัญหาที่มีต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของครู	56
28	แสดงความต้องการที่มีต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของครู	57
29	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนและครูในการเรียนการสอน วิชาการใช้ห้องสมุด	59

บทที่ 1

บทนำ

ภารกิจที่สำคัญของประเทศในขณะนี้คือ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ เมื่อสังคมขยายขอบเขตกว้าง เพราะพลเมืองเพิ่มขึ้น การศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จึงขยายมากขึ้นเป็นลำดับ จากการเรียนเพียงให้อ่านออกเขียนได้ไปสู่การเรียนรู้เพื่อใหู้วักแก้ปัญหาต่าง ๆ สามารถค้นหาความรู้ใหม่ ๆ รู้จักการใช้ความกึกหาเหตุผล สร้างและฝึกฝนให้เกิดทักษะพื้นฐาน มีความกึกและความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักคุณค่าและเกิคนิยมในประสบการณใหม่ ๆ และให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการมีชีวิตที่ดี (ศิริ เทศประสิทธิ์ 2515 : 11)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น มีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อการเป็นพลเมืองดี กล่าวคือ ให้ความรู้ในการใช้ภาษาไทย กือ การอ่าน เขียน พุค ฟัง และมีความสามารถในการใช้ตัวเลขไคตามระดับชั้นของการศึกษา มีความรู้ภาษาอื่นที่จำเป็นเข้าใจความเหมาะสมของแต่ละบุคคลในคานความสามารถ ทักนคติและโอกาสในการประกอบอาชีพ รุ่งานอาชีพต่าง ๆ เพื่อเลือกให้เหมาะสมกับตนเอง มีความคิดริเริ่ม ความรับผิดชอบ รู้จักและซามซึ่งในคุณค่าความงามทางคานศิลปะและธรรมชาติ แสกงออกไคอย่างเหมาะสมตามความสามารถและความถนัดอันเป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญทางวัฒนธรรมของชาติไทย มีความสามารถในการปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการไคเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ตอตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2513 : 224)

เพื่อให้การศึกษาโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาเป็นไปตามความมุ่งหมาย ในปี พ.ศ.2518 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 แทนหลักสูตรมัธยมปลาย พุทธศักราช 2503 ทั้งนี้โดยมีเหตุผลว่า "เพื่ออนุวัติให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย และฝึกฝนอบรมเยาวชนคนไทยให้มีความรู้ ทักษะ เจตนคติ และวัฒนธรรม กันจำเป็นตอ

การประกอบอาชีพ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และการดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตย"

(กระทรวงศึกษาธิการ, คำสั่งที่วท. 10/2518 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518) ซึ่งหลักสูตรดังกล่าว เน้นให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

จากคำสั่งดังกล่าว ทำให้ห้องสมุดซึ่งแต่เดิมมีส่วนสำคัญในการเรียนการสอนนั้นเพิ่มความสำคัญยิ่งขึ้น กล่าวคือ ไม่เพียงแต่โรงเรียนจะมีห้องสมุด ซึ่งเป็นสถานที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้เพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น (รัฐจน อินทรกำแหง, 2517 : 8) แต่จะสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีใช้ห้องสมุดได้เป็นอย่างดีด้วย จึงจะสนองจุดประสงค์ของการศึกษาตามหลักสูตรใหม่นี้ อันสืบจากคำสั่งดังกล่าว ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงจัดทำหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุด เสนอต่อคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2518 : คำนำ) ซึ่งได้ตกลงรับเข้าเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้เลือกเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 5 เวลา 1 ภาคเรียน มีรหัสว่า ทส.๐๑๑ การใช้ห้องสมุด ใช้เวลาเรียน 2 ภาคต่อสัปดาห์ มีค่า 2 หน่วยกิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2518 : 15) มีโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในปีการศึกษา 2518 จำนวน 80 โรงเรียน และปีการศึกษา 2519 อีกจำนวน 78 โรงเรียน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (หน่วยศึกษานิเทศก์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, 2518 : ไม่ปรากฏจำนวนหน้า)

จุดประสงค์ของการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับมัธยมศึกษาซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้มีดังนี้คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2518 : ไม่ปรากฏจำนวนหน้า)

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุดในการที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้นอกเหนือจากที่ได้รับจากห้องเรียน

2. ให้มีทักษะในการใช้ห้องสมุด รู้จักใช้วิธีการ กิจกรรม หนังสือ หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องสมุดได้อย่างถูกต้องวิธีและรวดเร็ว

3. ให้รู้จักการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความคิดกว้างไกล และเกิดปัญญางอกงามตามความหมายของการศึกษา

4. เป็นพื้นฐานในการใช้ห้องสมุดต่อไป เพราะนักเรียนที่ใช้ห้องสมุดเป็น รู้จักการเขียนรายงานนั้น จะเป็นผู้ที่ไต่เปรียบเมื่อเข้าเรียนในระดับสูงขึ้น

จะเห็นได้ว่าจุดประสงค์ดังกล่าว สนองความต้องการของการศึกษาในระดับมัธยม
ที่มุ่งใหญ่เรียนมีทักษะในการอ่าน รู้จักใช้วิจารณ์อย่าง มีความละเอียดรอบคอบ และมีความ
รับผิดชอบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2515 : 10)

ทว่าเหตุที่ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน นิสิต และนักศึกษา
เพราะการสอนในปัจจุบันเน้นหนักในการใช้ห้องสมุดมากขึ้น ไม่ใช่ท่องจำจากตำราหรือโน้ต
ที่คัดจากครูเพียงอย่างเดียว (พนัส หันนาคินทร์, 2513 : 150) แต่มุ่งใหญ่เรียนค้นคว้า
หาความรู้จากที่อื่นมาประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้น การเรียนโดยการฟังคำบรรยาย
จากครูอาจารย์เพียงอย่างเดียว ย่อมไม่เพียงพอที่จะรอบรู้ในวิทยาการต่าง ๆ ที่เจริญรุดหน้าไป
อย่างรวดเร็วได้ ผู้เรียนจะต้องหาความรู้เพิ่มขึ้นจากห้องสมุดอันเป็นที่รวมแห่งวิทยาการทั้งหลาย
ตรงตามความมุ่งหมายของแต่ละสถาบันนั้น (ลมูล รัตตากร, 2520 : 22) ความจริงดังกล่าว
ฮาร์เปอร์ (Harper, 1950 : 124) แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ได้กล่าวสนับสนุนไว้ว่า
การสอนวิชาโลกทัศน์ การสอนโดยใช้ห้องสมุดหรือห้องปฏิบัติการจะเป็นวิธีที่ได้ผลมากที่สุด

ดังนั้น การสอนใหญ่เรียนรู้จักใช้ห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง
สำหรับสังคม อาพันธ์วงศ์ (สุทธิลักษณ์ อาพันธ์วงศ์, 2510 : 1 - 3) ได้กล่าวถึงบริการอย่างหนึ่ง
ที่ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดมหาวิทยาลัย ควรจะมีคือ การสอนวิธีใช้หนังสือและห้องสมุด เพื่อ
ใหญ่เรียนใคร่ขอเท็จจริงต่าง ๆ รู้จักเรียบเรียง เปรียบเทียบ และสอบสวนข้อเท็จจริง นักเรียน
นิสิต และนักศึกษาที่รู้จักใช้หนังสือและห้องสมุด ย่อมจะก้าวหน้ากว่าวิชาการต่าง ๆ ไก่มาก และ
ได้เปรียบผู้ที่ไม่มีความรู้ทางการใช้ห้องสมุดเลย ดังนั้นการสอนการใช้หนังสือและห้องสมุดจึง เป็น
สิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนไปจนกระทั่งมหาวิทยาลัย ความคิดเห็นดังกล่าวตรงกับผลการวิจัย
ของ อัดัมส์ (Adams, 1933 : 79) ที่ว่า ควรจะมีการสอนวิธีใช้ห้องสมุดในทุกระดับชั้น
ด้วยเหตุนี้ จึงมีการจัดสอนวิชานี้ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหลายแห่ง โดยเปิดสอนนิสิตนักศึกษา
ที่เขาเรียนในปีแรกของสถาบันนั้น ๆ และจัดเป็นวิชาบังคับที่จะต้องเรียน ก่อนจบการศึกษาได้รับ
ปริญญาตรี (นันทนา เผือกผอง, 2514 : 143) การศึกษาวิชาการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัย
มีความมุ่งหมายคือ เพื่อให้มีทักษะในการใช้ห้องสมุดและหนังสือประเภทต่าง ๆ ปกตินิสิตให้รู้จัก
พึ่งตนเองในการศึกษาเล่าเรียน สนใจที่จะหาความรู้เพิ่มเติมให้กว้างขวางและทันสมัย ปกให้รู้จัก

สิทธิของตนเองและสิทธิของผู้อื่นในการใช้ห้องสมุด รัฐบาลศึกษาธิการสมบัติ รักษาระเบียบของห้องสมุด และปลูกฝังให้รักการอ่านเป็นกิจนิสัย

วิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นสถาบันแห่งแรกที่เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในปี พ.ศ. 2500 แก่นิสิตในระดั่มัธยมศึกษาและในปี พ.ศ. 2501 เปิดสอนวิชานี้แก่นักศึกษาชั้นเดียวกัน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2505 ได้กำหนดให้วิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาบังคับแก่นิสิตและนักศึกษา โดยใจชื่อว่า Know Your Library (The College of Education, 1962 : 2) มีความมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจว่า ห้องสมุดสามารถช่วยการเรียนให้ได้ดี ในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย และส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพเมื่อเรียนสำเร็จแล้ว จุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ให้รู้จักวิธีค้นหาความรู้จากห้องสมุด ครั้นปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ประกาศเป็นมหาวิทยาลัย ว่า Know Your Library ซึ่งเดิมมีค่า 1 หน่วยกิต ต่อเล่มนั้น ขยายขอบเขตออกไปอีกเรียกว่า ห้องสมุดและการศึกษากับตัว (บรรณ. 101) 2 หน่วยกิต (จุฬารัตนากร, 2520 : คำนำ) นอกจากนั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้หนังสือและห้องสมุดแก่ลัทธิปีที่ 1 คณะอักษรศาสตร์ และขยายไปสอนในคณะครุศาสตร์และรัฐศาสตร์ไปภายหลัง (หลักสูตรปริทัศน์อักษรศาสตร์บัณฑิต, 2516 : 26) สำหรับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิชาบรรณารักษศาสตร์เบื้องต้นเป็นวิชาบังคับที่เปิดสอนแก่ศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และคณะศิลปศาสตร์ (Chiangmai University Bulletin 1972 - 1973, 2515 : 154) และในปี พ.ศ. 2514 เมื่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงเปิดทำการสอนเป็นปีแรก ก็ได้จัดวิชาการใช้ห้องสมุด (L.S. 103) เป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ด้วย (แผนกำหนดการศึกษาคณะหลักสูตรชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516 : 2)

นอกจากจะสอนในมหาวิทยาลัยหลายแห่งแล้ว วิทยาลัยครูต่าง ๆ ก็ได้เปิดสอนวิชานี้ด้วยเช่นกัน โดยกำหนดให้เป็นวิชาบังคับเบื้องต้นในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้น เรียกว่าหลักการใช้หนังสือ (กระทรวงศึกษาธิการ, คำสั่งที่ วท. 33/2506 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา) กับเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรประกาศนียบัตรครูบรรณารักษ์ ซึ่งเปิดสอนที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเมื่อมีการศึกษา 2510 วิชาวิชาการใช้ห้องสมุด

(กระทรวงศึกษาธิการ, คำสั่ง วก.91/2510 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรวิชาบูรณารักษ์)

ทั้งเป็นวิชาบังคับในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ในหลักสูตรวิชาการศึกษา เพชศักราช 2519 เรียกว่าวิชาหลักการใช้หนังสือและห้องสมุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520 : 85) และเป็นวิชาบังคับในวิทยาลัยครูที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ใช้ชื่อวิชาว่าห้องสมุดและการศึกษาก่อน (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 89)

วิชาการใช้ห้องสมุดในระดับมัธยมศึกษา นับเป็นวิชาใหม่ แต่เป็นที่ยอมรับในวงการศึกษานี้ว่า เป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนและประเทศชาติไม่น้อยไปกว่าวิชาอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2515 : 1) ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ กรมสามัญศึกษาได้พยายามหาทางที่จะให้วิชาการใช้ห้องสมุดเข้าอยู่ในหลักสูตรทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาต่อเนื่องกัน โดยกำหนดเนื้อหาในระดับประถมศึกษาพื้นฐานก่อน แล้วเพิ่มเติมให้กว้างขวางในระดับมัธยมศึกษา และนำไปทดลองสอนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม (กมส.) 8 จังหวัดคือ กรุงเทพมหานคร เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง อุตรดิตถ์ สุพรรณบุรี สกลนคร และร้อยเอ็ด เมื่อปีการศึกษา 2515 (รสา วงศ์ยังอยู่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ มุขลินท์ สิงห์รัมย์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ศูนย์ฝึกอบรมครูโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย เมื่อ 15 มกราคม 2520) นอกจากนั้น ศึกษานิเทศก์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ยังมีบทบาทในการที่แจ้งข้อที่ประชุมแก้ไขหลักสูตร ให้เล็งเห็นความสำคัญของการเรียนวิชานี้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนวิชาอื่นด้วย เพราะนักเรียนที่ได้รับการสอนให้รู้จักใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้องนั้น ย่อมจะได้รับประโยชน์อย่างยิ่งคือ เป็นผู้ที่สามารถในการศึกษาด้วยตนเอง ขวนขวายสนใจอ่านหนังสือ รู้จักใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้และความเพลิดเพลินไปจนตลอดชีวิต มีทักษะและคุณค่าของการฟัง การพูด สามารถวิเคราะห์แยกแยะปัญหาได้ถูกต้องและชัดเจน รู้จักหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจและความสามารถ เพื่อใช้ในการทำงานตามที่ตนได้รับมอบหมายจากชั้นเรียน หรือเพื่อวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่ในด้านการเรียน รู้จักใช้หนังสืออ้างอิงและบริการแนะแนวของห้องสมุดอย่างกว้างขวาง (พรรณศรี วิชากรกุล 2506 : 368)

ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการยอมรับวิชาการใช้ห้องสมุดเข้าเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเพชศักราช 2518 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2518 : 15)

ค่าหรือวิชาการใช้ของสมุคในระดัมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีเนื้อหาวิชาที่ต่อเนื่องกับระดัมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สอนยี่สิบห้านักเรียนมากคือ จะเลือกเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 หรือ 3 ภาคเรียนใดก็ได้ และต้องไปรวมกับกิจกรรมซึ่งหลักสูตรกำหนดให้เลือกเรียน 1 อย่างคือ ลูกเสือ อนุสาชาค วัฒนธรรม ศาสนา และการใช้ของสมุค ทำให้วิชาดูไม่น่าสนใจเท่าที่ควร ดังนั้น การสอนวิชาการใช้ของสมุคในระดัมัธยมศึกษาตอนต้น จึงยังไม่สามารถกำหนดได้ว่า จะเข้าอยู่ในหลักสูตรปีใด แต่จะทดลองเปิดสอนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาค (กมภ.) ปีการศึกษา 2520 นี้ไปก่อน และคาดว่าจะได้รับการพิจารณาให้อยู่ในหลักสูตรประโยกมัธยมศึกษาตอนต้นในโอกาสต่อไป

วิชาการใช้ของสมุคในระดัมัธยมศึกษาตอนปลายเปิดทำการสอนมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว ผู้วิจัยต้องการทราบว่าผลที่นักเรียนได้รับจากการเรียนวิชานี้เป็นอย่างไรบ้าง ได้ผลสมควรมุ่งหมายเฉพาะของวิชานี้ ตามที่ระบุได้ในประมวลการสอนวิชาการใช้ของสมุคตามหลักสูตรประโยกมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2518 : ไม่ปรากฏจำนวนหน้า) หรือไม่เพียงใด และควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้าง จึงได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่องนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อประเมินผลที่ได้จากการเรียนวิชาการใช้ของสมุคจากครูและนักเรียนในระดัมัธยมศึกษาตอนปลายว่า ได้ผลมากน้อยเพียงใด

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

การประเมินผลที่ได้จากการเรียนวิชาการใช้ของสมุคในระดัมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาการใช้ของสมุคต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาจากครูผู้สอนวิชาการใช้ทองสมุก ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ / หรือมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2519 ที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ทองสมุกมาแล้ว จากการสัมภาษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ

2. การศึกษาก่อนการจำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะในความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้านี้เท่านั้น
ตัวแปรอื่น ๆ ที่มีโอกาสเกี่ยวข้อง ไม่อยู่ในขอบเขตที่จะศึกษา

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

ก. เพศ

— เพศชาย

— เพศหญิง

ข. สถานภาพทางภูมิศาสตร์

— ส่วนกลาง

— ส่วนภูมิภาค

3.2 ตัวแปรตาม

ผลที่ได้จากการเรียนวิชาการใช้ทองสมุก

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำตอบที่ครูและนักเรียนตอบลงในแบบสอบถามนั้น เป็นคำตอบที่ตอบตามความรู้สึกจริง และผู้ตอบให้ความร่วมมือความซื่อสัตย์เป็นที่ยอมรับได้

2. คำตอบนั้นเป็นคำตอบแทนครูและนักเรียนคนอื่น ๆ ในโรงเรียนที่เรียนวิชาการใช้ทองสมุก แล้วแต่มีใจมาศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

วิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึงวิชา รหัส. 011 การใช้ห้องสมุดซึ่งกำหนดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ จำนวน 2 หน่วยกิต มีรายวิชาในหลักสูตรคือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุด ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เลขหมู่หนังสือและการจัดหนังสือบนชั้น บัตรรายการ หนังสือประเภทต่าง ๆ หนังสืออ้างอิง วิธีอ่านหนังสือ และการเขียนรายงานการค้นคว้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2518 : 49)

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2519 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาเลือก

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ / หรือมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2519 ที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาเลือกแล้ว

สมมติฐานในการค้นคว้า

1. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจริงตามความมุ่งหมายเฉพาะของวิชานี้
2. นักเรียนที่มีเพศ และสถานภาพทางภูมิศาสตร์ต่างกัน ผลที่ได้จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจะแตกต่างกัน.

เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยนี้เพิ่งเปิดทำการสอนมาได้เพียง 2 ปีเท่านั้น การศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด จึงคงมีแค่เรื่องสถานภาพการใช้ห้องสมุดของนักเรียนกับความคิดเห็นเรื่องการสอนการใช้ห้องสมุด ซึ่งพอจะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าได้ ส่วนใหญ่จะใช้เอกสารและผลการวิจัยที่กระทำในต่างประเทศเป็นหลัก

ผลการวิจัยในต่างประเทศ

สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางบรรณารักษศาสตร์มาก ประเทศหนึ่งมีการวิจัยในสาขานี้อย่างกว้างขวาง การวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ห้องสมุดมีดังนี้

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนที่มีการสอนการใช้ห้องสมุด กับโรงเรียนที่ไม่มีการสอนการใช้ห้องสมุด ในปี ค.ศ. 1970 โดย เบคเกอร์ (Becker, 1970 : 2411) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายจะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาว่า มีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ขอบข่ายของวิชาที่ใช้ในการศึกษามี 4 ประการคือ ทักษะในการรวบรวมข้อเท็จจริง ทักษะในการอ่านแผนผัง แผนที่ ทักษะในการอ่านแผนที่ ลูกโลก และเนื้อหาเกี่ยวกับความเข้าใจถึงรัฐธรรมนูญและอาณาเขตของประเทศอเมริกา

กลุ่มตัวอย่างที่เบคเกอร์ใช้ในการศึกษารั้งนี้คือ นักเรียนชั้น 5 ของโรงเรียนที่มีการสอนการใช้ห้องสมุดกับโรงเรียนที่ไม่มีการสอนการใช้ห้องสมุดอย่างละ 1 กลุ่ม โดยได้รับการสอนวิชาสังคมศึกษาในเรื่องเดียวกัน ในเวลาเดียวกัน การวัดทักษะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทั้งวัดก่อนและหลังการทดลอง ผลปรากฏว่า การใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนและ

การแนะนำของบรรณารักษ์ มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางด้านการรวบรวมเนื้อหา ทักษะในการอ่าน แผนภูมิ แผนผัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ห้องสมุดมีอิทธิพลต่อนักเรียนในด้านการอ่านแผนที่ ลูกโลก การจับหัวข้อ และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ในปี ค.ศ. 1963 เฮสติ้งและแทนเนอร์ (Hastings and Tanner, 1963 : 404) ได้ศึกษาอิทธิพลของการใช้ห้องสมุดที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองใช้วิธีสอนโดยการให้ห้องสมุด ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้ห้องสมุดประกอบ จะมีทักษะในภาษาอังกฤษมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้ห้องสมุดประกอบการเรียน
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้วัสดุอ้างอิงในห้องสมุดสามารถทำความเข้าใจในการสะกดคำได้สูงกว่าอีกกลุ่มหนึ่งอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้นักเรียนในกลุ่มทดลองยังมีความสามารถเกินกว่ากลุ่มควบคุมในด้านการใช้ภาษาโดยรวมอีกด้วย

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษารายละเอียดของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐคอนเนคติกัต ของ เจย์ (Jay, 1971 : 23 - 26) ที่ว่าครูสอนการรวมงานให้เด็กไปค้นคว้าจากหนังสือในห้องสมุด และจะต้องปรับปรุงวิธีสอนการใช้ห้องสมุดให้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับที่ หลิง ชู โพ และ วอง (Ling Chu Poh and Wong, 1969 : 4) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาวิทยาลัยครูในมาเลเซีย โดยการทดสอบและออกแบบสอบถาม ซึ่งปรากฏผลว่า ผู้ที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด จะมีทักษะในการใช้ห้องสมุด และทำความเข้าใจได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้เรียน

เมเยอร์ (Meyer, 1967 : 67) ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาใน เนบราสกา ได้ผลการวิจัยปรากฏว่า สิ่งสำคัญที่บรรณารักษ์ควรจัดทำให้แก่ห้องสมุดโรงเรียนประการหนึ่ง นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมและบริการสำหรับนักเรียน การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ประสบปัญหาให้รู้จักสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุด รวมทั้งจากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด คือ การแนะนำให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง

ในประเทศฟิลิปปินส์ จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโดยเกเซอร์ (Kaser, 1969 : 36) พบปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งคือ ไม่มีการสอนการใช้ห้องสมุดในโรงเรียน เกเซอร์ได้กล่าวถึงสภาพของห้องสมุดโรงเรียนในประเทศไต้หวันว่า ไม่ให้ชั่วโมงการใช้ห้องสมุดในตารางสอนและหลักสูตรไม่ส่งเสริมการใช้ห้องสมุดในสมัยนั้น

เกี่ยวกับความสามารถในการใช้ห้องสมุด ในระดับมหาวิทยาลัย ได้มีการสำรวจ ห่วง รุกแพทย์ในมหาวิทยาลัยโตรอนโต ประเทศแคนาดา เมื่อปี ค.ศ. 1972 โดยวูดสเวิร์ด และนิวเฟลด์ (Woodworth and Newfeld, 1972 : 38 - 44) จุดมุ่งหมายในการสำรวจครั้งนี้เพื่อ

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าตนเองของบรรดาแพทย์เกี่ยวกับการใช้วารสารทางการแพทย์ การใช้ห้องสมุดแพทย์ (Medical Library) และวิธีเก็บรวบรวมความรู้ของแพทย์แต่ละคน
2. เพื่อวัดความเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาค้นคว้าตนเอง หลังจากจบการศึกษาแล้ว
3. เพื่อหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการสอน วิธีใช้ห้องสมุด
4. ประเมินผลการศึกษาค้นคว้าตนเอง ในช่วงเวลาที่ผ่านมาเป็นการสำรวจความต้องการเพื่อการสอนวิธีใช้ห้องสมุดในครั้งต่อไป

ผลการสำรวจปรากฏว่า บรรดาแพทย์ทั้งหลายได้รับการสอนให้รู้จักใช้ห้องสมุดตลอดจนการใช้ดัชนีและบทคัดย่อทางการแพทย์อย่างมาก คือประมาณร้อยละ 63 ไม่เคยใช้ดัชนีวารสารทางการแพทย์ ที่เรียกว่า Excerpta Medica เลย และประมาณร้อยละ 21 ไม่เคยใช้ดัชนีเล่มนี้ มีเพียงประมาณร้อยละ 10 เท่านั้น ที่ได้รับการสอนให้รู้จักการใช้ห้องสมุดแพทย์ แม้ว่าส่วนมากต้องการเรียนก็ตาม

จากการวิจัยข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ในต่างประเทศนั้น การเรียนการสอน โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับห้องสมุดมาก นักเรียนที่ได้รับการสอนให้รู้จักใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง จะมีผลการเรียนที่ดีเกินกว่านักเรียนที่ไม่มีความรู้ในการใช้ห้องสมุดอย่างเห็นได้ชัดในทุกสาขาวิชา

ผลการวิจัยในประเทศ

ปี พ.ศ. 2515 กรมสามัญศึกษาได้คัดเลือกโรงเรียนพุมพงคา ซึ่งมีสถานที่ อุปกรณ์งบประมาณ บุคลากรพร้อม และมีผู้บริหารที่เข้าใจและเห็นความสำคัญของห้องสมุด เพื่อทดลอง "โครงการส่งเสริมการอ่านและสอนการใช้ห้องสมุด" ซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะวางรากฐานการใช้ห้องสมุดอย่างฉลาดและถูกวิธี โดยการสอนให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่านหนังสือ และสามารถหาวัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนได้จากห้องสมุดด้วยตนเอง ได้ทำการทดลองกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 600 คน ในภาคเรียนที่ 1 สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้สอน ผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจเพราะนักเรียนมีผลการเรียนที่ดี มีนิสัยรักการอ่าน แม่เมื่อเลื่อนชั้นไปเรียนในชั้นสูงขึ้นแล้วก็ตามก็ยังมีความสนใจเข้าศึกษาหาความรู้และใช้ประโยชน์จากห้องสมุดอยู่เสมอ (ศศิวงศ์ ปิงกระกุล , 2515 : 31) และจากการที่สมจิต พรหมเทพ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ และความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนพุมพงคา นครหลวงกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในโครงการส่งเสริมการอ่านและสอนการใช้ห้องสมุด" ในปี 2515 นั้นเอง โดยศึกษากับวิชาที่ต้องใช้ทักษะคือ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ของการสอบครั้งที่สองสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของการสอบครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ และความสามารถในการใช้ห้องสมุดนั้นมีความสัมพันธ์กับการสอนของครูด้วย (สมจิต พรหมเทพ, 2515 : 43) จากผลสำเร็จของโครงการและผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการสนับสนุนขอเสนอของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรที่จะให้วิชาการใช้ห้องสมุดขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเวลาต่อมาด้วย

ในด้านการศึกษาความคิดเห็น ความต้องการของครูและนักเรียนที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมแบบประสมซึ่ง บุญเรือน จันทศรีคำ ศึกษาจากอาจารย์ใหญ่ บรรณารักษ์ และครูชั้น ปรากฏว่า อาจารย์ใหญ่บรรณารักษ์และครูทั้งหลายมีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรให้ชั่วโมงสอนการใช้ห้องสมุดให้กับนักเรียน เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดอย่างเต็มที่ (บุญเรือน จันทศรีคำ 2518 : 70) และจากความคิดเห็นความต้องการของอาจารย์ใหญ่ในการ

วิจัยเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา
ในช่วงกลาง ปีการศึกษา 2512 ของรศพร ชัยธาดา ได้แสดงตรงกันว่าควรสอนวิชาการใช้ของฉุน
ให้ภาคครูและนักเรียนทุกคนและควรมีชั่วโมงให้เข้าใช้ของ ฉุนโดยมีครูควบคุมดูแลอย่าง มั่นคง
ละการัง เพื่อให้เกิดนิสัยในการใช้ของ ฉุน นอกจากนั้นยังพบปัญหาใช้ของ ฉุนโดยทั่วไปขาดความรู้
ในการใช้ของ ฉุน (รศพร ชัยธาดา, 2513 : 127) เช่นเดียวกับ กุหาบ ปันลายนาค
(กุหาบ ปันลายนาค, 2514 : 72 - 75) ได้ศึกษาสภาพของศูนย์โรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอน
ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสระบุรีพบว่า

1. หอสมุดโรงเรียนราษฎร์ร้อยละ 90.60 ไม่มีชั่วโมงการใช้ของ ฉุน
2. ร้อยละ 68.75 ไม่มีการปฐมนิเทศการใช้ของ ฉุน .
3. ร้อยละ 65.63 ไม่มีครูนำนักเรียนเข้าใช้ของ ฉุน

สุชาดา สุวรรณานิช (สุชาดา สุวรรณานิช, 2507 : 13) ทำการศึกษา
ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในนครหลวงกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน ได้พบว่า
หอสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาเหมือนกันอยู่อย่างหนึ่งคือ โรงเรียนบาง ๆ ไม่ได้จัดให้
ชั่วโมงสอนการอ่านโดยเฉพาะ ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสอ่าน และเรียนรู้เพียงเกี่ยวกับตนเอง
และการที่บรรณารักษ์ ไม่มีชั่วโมงสอน วิชาการใช้ของ ฉุนนั้น ทำให้ไม่มีเวลาและโอกาสที่จะแนะนำ
หรือฝึกอบรมให้นักเรียนรู้จักใช้ของ ฉุนอย่างถูกต้อง ตลอดจนวิธีกันฉุน และใช้เครื่องมือในการ
กวดวิชาสักกลาง ๆ ที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาความต้องการของครูและนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ
ของฉนวน ยุกติธรรม ปรากฏผลการวิจัยว่าทั้งครูและนักเรียนมีความต้องการให้มีการสอนหรือ
แนะนำให้นักเรียนรู้จักใช้ของ ฉุนและเครื่องมือต่าง ๆ โดยเฉพาะในภาคแรกของการศึกษาทุกปี
(ฉนวน ยุกติธรรม, 2513 : 69) ผลการวิจัยครั้งนี้ตรงกับการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ของหอสมุด โรงเรียนรัฐบาลประเภทมัธยมสามัญในจังหวัดภาคใต้ของ สุชารัตน์ กุหาบ
(สุชารัตน์ กุหาบ, 2513 : 50) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะว่าควรบรรจุวิชาการ
ใช้ของ ฉุนไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง จะเห็นได้จากผลการวิจัยของวิชัย รักกุล

ในปี 2514 ที่ว่าการที่ครูบรรณรักษ์จัดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดให้นักเรียนนั้น มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุดมากขึ้น (วิชัย รักกุศล, 2514 : 72)

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าแต่เดิมนั้นห้องสมุดมิได้มีส่วนในการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาเท่าใดนัก ทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่มีความรู้ในการที่จะใช้ห้องสมุดอย่างถูกวิธี ทำให้ไม่มีทักษะในการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขณะนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาควมหลายทั่วประเทศเปิดทำการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียนแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเพื่อจะไ้ทราบผลว่า เมื่อมีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดแล้ว นักเรียนได้รับประโยชน์เพียงใด.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศที่ทำการสอนวิชาการใจห้องสมุด ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 158 โรงเรียน โดยสุ่มศึกษาเพียงร้อยละ 25 ของโรงเรียน กล่าวด้วยวิธี Random Sampling (กมล สดุดประเสริฐ, 2516 : 267) รวมกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้เป็นจำนวน 40 โรงเรียนดังนี้

ส่วนกลาง

โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย	โรงเรียนวัดธาตุทอง
โรงเรียนบางกะปิ	โรงเรียนวัดสระเกศ
โรงเรียนปทุมคงคา	โรงเรียน เค็สสุทธีวราราม
โรงเรียนพระโขนง	โรงเรียนวัดราชาธิวาส
โรงเรียนสตรีวิทยา	

ส่วนภูมิภาค

เขต 1	โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	นนทบุรี
	โรงเรียนสมุทรปราการ	สมุทรปราการ
เขต 2	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง	ยะลา
	โรงเรียนสตูลวิทยา	สตูล
เขต 3	โรงเรียนหาคิโตวิทยาลัย	สงขลา
	โรงเรียนเกาะสมุย	สุราษฎร์ธานี
	โรงเรียนสตรีพัทลุง	พัทลุง

เขต ๔	โรงเรียนธีรยัตินาคาร	ระนอง
	โรงเรียนตึกทุ่งงาวไทรยาน	พังงา
เขต 5	โรงเรียนสงวนหญิง	สุพรรณบุรี
	โรงเรียนบ้านราษฎร์บำรุง	ราชบุรี
เขต 6	โรงเรียนนิมิตวิทยาชัย	สระบุรี
	โรงเรียนสระบุรีวิทยา	สระบุรี
	โรงเรียนอุทัยธานีวิทยา	อุทัยธานี
เขต 7	โรงเรียนอุตรดิตถ์รัฐกิจ	อุตรดิตถ์
	โรงเรียนตากพิทยาคม	ตาก
	โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม	พิจิตร
เขต ๘	โรงเรียนวชิรวิทยานุกูล	เชียงใหม่
	โรงเรียนลำปางกัลยาณี	ลำปาง
	โรงเรียนทองสวนศึกษา	แม่ฮ่องสอน
เขต 9	โรงเรียนสตรีราชินูทิศ	อุดรธานี
	โรงเรียนสว่างศึกษา	สกลนคร
เขต 10	โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย	นครพนม
	โรงเรียนสกลศึกษา	ร้อยเอ็ด
เขต 11	โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม	บุรีรัมย์
	✕ โรงเรียนสุรินทร์	สุรินทร์
เขต 12	โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์	กราก
	โรงเรียนพรานกัลยา	ปราจีน
	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	จันทบุรี
	โรงเรียนนกรนายก	นกรนายก

1.2 ครูที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุดในโรงเรียนตามข้อ 1 จำนวน 40 คน

1.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ/หรือมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแล้ว แห่งละ 25 คน โดยวิธีจับฉลาก ได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 1,000 คน

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น เป็นแบบสอบถามสำหรับครู 40 ฉบับ ได้รับคืน 37 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.50 และแบบสอบถามนักเรียนจำนวน 1,000 ฉบับ ได้รับคืน 897 ฉบับ หลังจากคัดเลือกลบฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก เหลือแบบสอบถามที่ใช้ได้เป็นจำนวน 827 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.70 ของแบบสอบถามทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามเพศ และสถานภาพทางภูมิศาสตร์ ดังตารางข้างล่าง

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศและสถานภาพทางภูมิศาสตร์

สถานภาพ	ครู			นักเรียน					
	เพศ		รวม	ชาย		หญิง		รวม	
	ชาย	หญิง		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ส่วนกลาง	4	9	9	103	12.45	80	9.67	183	22.12
ส่วนภูมิภาค	8	20	28	192	23.22	452	54.66	644	77.88
รวม	8	29	37	295	35.67	532	64.33	827	100

จากตาราง 1 ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 37 คน เป็นครูชาย 8 คน ครูหญิง 29 คน แยกเป็นครูในส่วนกลาง 9 คน และส่วนภูมิภาค 20 คน

นักเรียนทั้งหมด 827 คนคิดเป็นนักเรียนชายร้อยละ 35.67 นักเรียนหญิงร้อยละ 64.33 แยกเป็นนักเรียนส่วนกลางร้อยละ 22.12 และส่วนภูมิภาคร้อยละ 77.88

2. วิธีสร้างเครื่องมือ

ใช้แบบสอบถามซึ่งแยกเป็น

แบบสอบถามสำหรับครู มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวผู้สอนในด้านเพศ วุฒิทางบรรณารักษ์ ความรับผิดชอบในหน้าที่และความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่นักเรียนเลือกวิชาการใช้ห้องสมุด แบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพห้องสมุดซึ่งดัดแปลงเพิ่มเติมจากแบบสอบถามของ สมบูรณ์ สิงฆมานันท์ (สมบูรณ์ สิงฆมานันท์, 2514 : ภาคผนวก)

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดแบบมาตราส่วนประมาณค่าของเบสท์ (Best, 1970 : 160)

ตอนที่ 4 เป็นปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน แบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและความต้องการ

แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียนในด้านเพศ ชั้น ความสนใจ และลักษณะการใช้ห้องสมุด เป็นต้น แบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 รายการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับแบบปลายเปิดให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2518 : ไม่ปรากฏจำนวนหน้า) แล้วนำไป Pre - test กับนักเรียนโรงเรียนวัดคันฉนวนรศีกีในส่วนกลางและโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก ในส่วนภูมิภาคซึ่งไม่ใช่เป็นโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง แหะละ 50 คน ครูผู้สอน แหะละ 1 คน แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาความแตกต่างของแบบสอบถามแต่ละข้อเพื่อ พิจารณาคัดเลือกคำถามที่ใช้ได้โดยวิธี t - test ได้ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามเป็น รายข้อ ปรากฏว่ามีค่าตั้งแต่ 1.80 - 8.47 ซึ่งมีความเชื่อมั่นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 หลังจากปรับปรุงข้อคำถามแล้ว จึงนำไปใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
- 3.2 จังหวัดอื่นนอกเหนือจากข้อ 1 ส่งแบบสอบถามและให้ผู้ตอบส่งคืนทางไปรษณีย์

4. การจัดกระทำกับข้อมูล

- เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้ว ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้
 - 4.1 แยกแบบสอบถามครูผู้สอนและนักเรียนไว้คนละพวก
 - 4.2 ตรวจดูแบบสอบถามทั้งหมด คัดเลือกไว้เฉพาะที่ตอบอย่างสมบูรณ์ทุกตอน
 - 4.3 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้ว ทั้งของครูและนักเรียนมาแจกแจงความถี่ของคำตอบ ในตอนที่ 1 แล้วถือเป็นอัตราส่วนร้อยละ และจำนวนเต็ม
 - 4.4 แจกแจงความถี่ของคำตอบในตอนที่ 2, 3 ของแบบสอบถาม นักเรียน และ ตอนที่ 3, 4 ของแบบสอบถามสำหรับครู แยกตามเพศและสถานภาพทางภูมิศาสตร์ ซึ่ง แบบสอบถามได้กำหนดน้ำหนักของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในการแสดงความ กิดเห็น ปัญหา และความต้องการของครูและนักเรียนไว้ 5 ระดับคือ

น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1
น้อย	มีค่าเท่ากับ 2
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
มาก	มีค่าเท่ากับ 4
มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5

4.5 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ปัญหาและความต้องการ โดยนำค่านำหนักไปคูณกับความถี่ของแต่ละช่อง เพื่อหาความถี่ของข้อมูลในแต่ละรายการแล้วนำไปแปรผล โดยใช้อัตราการแปรผลดังนี้

1.00 – 1.49	หมายความว่า	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายความว่า	น้อย
2.50 – 3.49 ^๑	หมายความว่า	ปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายความว่า	มาก
4.50 – 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด

4.6 ใช้อัตราส่วนวิกฤต (t - test) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ตลอดจนปัญหาและความต้องการของครูและนักเรียน ระหว่างเพศและสถานภาพทางภูมิศาสตร์

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถามครูผู้สอนตอนที่ 1, 2 และแบบสอบถามนักเรียนตอนที่ 1 ก็เป็นอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Ratio) (John and Jackson, 1958 : 88) โดยวิธีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

5.2 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของครูตอนที่ 3, 4 และของนักเรียนตอนที่ 2, 3 วิเคราะห์ความถี่เห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาการใช้ของสมุค โดยหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลในแต่ละรายการแต่ละตอน ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson, 1966 : 67})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวแปร

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความถี่เห็น ปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนวิชาการใช้ของสมุคของครูและนักเรียน โดยใช้วิธีการส่วนวิฤต (t - test) ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Edwards, 1962 : 97})$$

เมื่อ t แทน อัตราส่วนวิฤต

S^2 แทน ความแปรปรวน

N แทน จำนวนงานในกลุ่มนั้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์เป็น
ตอน ๆ คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

1. การเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน แบ่งเป็น
 - 1.1 ทมววิชาที่นักเรียนใช้ห้องสมุดค้นคว้าประกอบการเรียน
 - 1.2 สาเหตุที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
 - 1.3 ความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุด
 - 1.4 จุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุด
2. ปัญหาและความต้องการของนักเรียนที่มีเพศและสถานภาพทางภูมิศาสตร์ต่างกัน
เกี่ยวกับการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอน

1. รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้สอน แบ่งเป็น
 - 1.1 วุฒิต่างบรรณารักษ์
 - 1.2 การอบรมเกี่ยวกับบรรณารักษ์
 - 1.3 อัตราการสอน
 - 1.4 ความรับผิดชอบในหน้าที่
 - 1.5 ความคิดเห็นที่มีต่อการเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียน
2. การเตรียมห้องสมุด
 - 2.1 จำนวนหนังสือในห้องสมุด
 - 2.2 การรวบรวมจุลสาร

2.3 การแยกประเภทของหนังสือและสิ่งพิมพ์ ตามระบบทศนิยมของคิวอี้

2.4 การทำบัตรรายการ

2.5 การทำถุศภาค

3. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับผลการสอน ปัญหาและความต้องการที่มีต่อวิชาการ
ใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อ
การเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 1 : การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

ตาราง 2 แสดงหมวดวิชาที่นักเรียนใช้ห้องสมุดกันคว่าประกอบการเรียน แยกตามเพศ

หมวดวิชา	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	74	8.95	147	17.78	221	26.73
สังคมศึกษา	145	17.53	260	31.44	405	48.97
ภาษาอังกฤษ	25	3.02	48	5.80	73	8.82
วิทยาศาสตร์	36	4.35	57	6.90	93	11.25
คณิตศาสตร์	6	0.73	9	1.08	15	1.81
พลานามัย	8	0.97	8	0.97	16	1.94
ศิลปศึกษา	1	0.12	3	0.36	4	0.48
รวม	295	35.67	532	64.33	827	100

จากตาราง 2 แสดงว่าหมวดวิชาที่นักเรียนทั้งชายและหญิงค้นคว้าประกอบการเรียน
มากที่สุดคือ หมวดสังคมศึกษา ร้อยละ 48.97 รองลงมาคือหมวดภาษาไทย ร้อยละ 26.73
และน้อยที่สุดคือหมวดศิลปศึกษา ร้อยละ 0.48 ในจำนวนนี้แยกเป็นนักเรียนชายร้อยละ 17.53, 8.95
และ 0.12 นักเรียนหญิงร้อยละ 31.44, 17.78 และ 0.36 ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงหมวดวิชาที่นักเรียนใช้ของสมุดค้นคว้าประกอบการเรียน แยกตาม
สถานภาพทางภูมิศาสตร์

หมวดวิชา	ส่วนกลาง		ส่วนภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	29	3.51	192	23.22	221	26.73
สังคมศึกษา	112	13.54	293	35.43	405	48.97
ภาษาอังกฤษ	13	1.57	60	7.25	73	8.82
วิทยาศาสตร์	17	2.06	76	9.19	93	11.25
คณิตศาสตร์	4	0.48	11	1.33	15	1.81
พลานามัย	7	0.85	9	1.09	16	1.94
ศิลปะศึกษา	1	0.12	3	0.36	4	0.48
รวม	183	22.13	644	77.87	827	100

จากตาราง 3 แสดงว่านักเรียนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคใช้ของสมุดค้นคว้าในการเรียน
ในหมวดสังคมศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 48.97 รองลงมาคือหมวดภาษาไทย ร้อยละ 26.73
และน้อยที่สุดคือหมวดศิลปะศึกษา ร้อยละ 0.48 แยกเป็นนักเรียนส่วนกลาง ร้อยละ 13.54 ,
3.51 และ 0.12 ส่วนภูมิภาคร้อยละ 35.43, 23.22 และ 0.36 ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแยกตามเพศ

รายการเหตุผล	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นวิชาที่น่าสนใจ	30	3.63	38	4.59	68	8.22
เป็นวิชาที่มีประโยชน์	133	16.08	247	29.87	380	45.95
มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นที่เรียนอยู่	104	12.57	192	23.22	296	35.79
เคยช่วยงานห้องสมุด	4	0.48	5	0.61	9	1.09
โรงเรียนมีห้องสมุดที่ดี	—	—	6	0.73	6	0.73
ไม่ทราบจะเลือกเรียนวิชาอะไร	11	1.33	22	2.66	33	3.99
โรงเรียนจัดให้เรียน	12	1.45	15	1.81	27	3.26
อื่น ๆ						
ชอบครูที่สอน	1	0.12	6	0.73	7	0.85
สนใจเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย	—	—	1	0.12	1	0.12
รวม	2.95	35.66	532	64.34	827	100

จากตาราง 4 เหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากที่สุดคือ เพราะเป็นวิชาที่มีประโยชน์ รวม ร้อยละ 45.95 แยกเป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 16.08 นักเรียนหญิง ร้อยละ 29.87 เหตุผลรองลงมาคือ เพราะมีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นที่เรียนอยู่รวมร้อยละ 35.79 แยกเป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 12.57 นักเรียนหญิงร้อยละ 23.22 และเหตุผลที่นักเรียนหญิงเลือกเรียนน้อยที่สุดคือ เพราะโรงเรียนมีห้องสมุดที่ดีซึ่งมีเพียง ร้อยละ 0.73 ส่วนนักเรียนชายไม่เลือก เพราะเหตุผลนี้เลย

ตาราง 5 เหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

รายการ เหตุผล	ส่วนกลาง		ส่วนภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นวิชาที่น่าสนใจ	15	1.81	53	6.41	68	8.22
เป็นวิชาที่มีประโยชน์	97	11.73	283	34.22	380	45.95
มีความสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ ที่เรียนอยู่	42	5.08	254	30.71	296	35.79
เคยช่วยงานห้องสมุด	1	0.12	8	0.97	9	1.09
โรงเรียนมีห้องสมุดที่ดี	2	0.25	4	0.48	6	0.73
ไม่ทราบจะเลือกเรียนวิชาอะไร	16	1.94	17	2.05	33	3.99
โรงเรียนจัดให้เรียน	3	0.36	24	2.90	27	3.26
อื่น ๆ	—	—	—	—	—	—
ชอบครูที่สอน	6	0.73	1	0.12	7	0.85
สนใจเรียนต่อในมหาวิทยาลัย	1	0.12	—	—	1	0.12
รวม	183	22.14	641	77.86	827	100

จากตาราง 5 แสดงว่าเหตุผลที่นักเรียนส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากที่สุด คือ เห็นว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์รวม ร้อยละ 45.95 แยกเป็นนักเรียนส่วนกลาง ร้อยละ 11.73 ส่วนภูมิภาค ร้อยละ 34.22 เหตุผลรองลงมาคือ มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นที่เรียนอยู่ รวม 35.79 แยกเป็นนักเรียนส่วนกลาง ร้อยละ 5.08 ส่วนภูมิภาค ร้อยละ 30.71 และเหตุผลที่นักเรียนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเลือกเรียนน้อยที่สุดคือ เพราะโรงเรียนมีห้องสมุดที่ดีเพียงร้อยละ 0.73 เป็นนักเรียนส่วนกลางร้อยละ 0.25 ส่วนภูมิภาค ร้อยละ 0.48

ตาราง 6 แสดงความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียนแยกตามเพศ

ความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุด	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วันละครั้งหรือมากกว่านั้น	150	18.14	246	29.74	396	47.88
น้อยกว่าวันละครั้งแต่อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง	108	13.06	219	26.48	327	39.54
น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งแต่อย่างน้อย	25	3.02	36	4.36	61	7.38
เดือนละครั้ง						
น้อยกว่าเดือนละครั้งแต่ปีละหลายครั้ง	7	0.84	21	2.54	28	3.38
ไม่ค่อยได้ใช้ห้องสมุดหรือไม่เคยเข้าใช้	5	0.61	10	1.21	15	1.82
ห้องสมุดเลย						
รวม	295	35.67	532	64.33	827	100

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนทั้งหมดเข้าใช้ห้องสมุดวันละครั้งหรือมากกว่านั้นจำนวนร้อยละมากที่สุด คือ 47.88 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนชายร้อยละ 18.14 นักเรียนหญิงร้อยละ 29.74 ตามลำดับ รองลงมาคือเข้าใช้น้อยกว่าวันละครั้ง แต่อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง รวมร้อยละ 39.54 แยกเป็นนักเรียนชายร้อยละ 13.06 นักเรียนหญิง 26.48 และจำนวนน้อยที่สุดคือไม่ค่อยได้ใช้ห้องสมุดหรือไม่เคยใช้ห้องสมุดเลย เป็นนักเรียนชายร้อยละ 0.61 นักเรียนหญิง ร้อยละ 1.21 รวมร้อยละ 1.82

ตาราง 7 แสดงความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

ความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุด	ส่วนกลาง		ส่วนภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ความถี่	จำนวน	ความถี่	จำนวน	ความถี่
วันละครั้งหรือมากกว่านั้น	70	8.46	326	39.42	396	47.88
น้อยกว่าวันละครั้งแต่อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง	74	8.95	253	30.59	327	39.54
น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งแต่อย่างน้อยเดือนละครั้ง	20	2.42	41	4.96	61	7.38
น้อยกว่าเดือนละครั้งแต่ปีละหลาย ๆ ครั้ง	14	1.69	14	1.69	28	3.38
ไม่ค่อยได้ใช้ห้องสมุดหรือไม่เคยใช้ห้องสมุดเลย	5	0.61	10	1.21	15	1.82
รวม	183	22.13	644	77.87	827	100

จากตาราง 7 แสดงว่านักเรียนทั้งหมดเข้าใช้ห้องสมุดวันละครั้งหรือมากกว่านั้น จำนวนร้อยละมากที่สุด คือ 47.88 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนส่วนกลางร้อยละ 8.46 ส่วนภูมิภาค 39.42 รองลงมาคือเข้าใช้น้อยกว่าวันละครั้ง แต่อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง รวมร้อยละ 39.54 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนส่วนกลางร้อยละ 8.95 ส่วนภูมิภาค ร้อยละ 30.59 และจำนวนน้อยที่สุดคือไม่ค่อยได้ใช้ห้องสมุดหรือไม่เคยใช้ห้องสมุดเลย เป็นนักเรียนส่วนกลางร้อยละ 0.61 ส่วนภูมิภาค ร้อยละ 1.21 รวมร้อยละ 1.82

ตาราง 7 แสดงความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

ความสม่ำเสมอในการเข้าใช้ห้องสมุด	ส่วนกลาง		ส่วนภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ความถี่	จำนวน	ความถี่	จำนวน	ความถี่
วันละครั้งหรือมากกว่านั้น	70	8.46	326	39.42	396	47.88
น้อยกว่าวันละครั้งแต่อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง	74	8.95	253	30.59	327	39.54
น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งแต่อย่างน้อยเดือนละครั้ง	20	2.42	41	4.9%	61	7.38
น้อยกว่าเดือนละครั้งแต่ปีละหลาย ๆ ครั้ง	14	1.69	14	1.69	28	3.38
ไม่ค่อยได้ใช้ห้องสมุดหรือไม่เคยใช้ห้องสมุดเลย	5	0.61	10	1.21	15	1.82
รวม	183	22.13	644	77.87	827	100

จากตาราง 7 แสดงว่านักเรียนทั้งหมดเข้าใช้ห้องสมุดวันละครั้งหรือมากกว่านั้น จำนวนร้อยละมากที่สุด คือ 47.88 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนส่วนกลางร้อยละ 8.46 ส่วนภูมิภาค 39.42 รองลงมาคือเข้าใช้น้อยกว่าวันละครั้ง แต่อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง รวมร้อยละ 39.54 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนส่วนกลางร้อยละ 8.95 ส่วนภูมิภาค ร้อยละ 30.59 และจำนวนน้อยที่สุดคือไม่ค่อยได้ใช้ห้องสมุดหรือไม่เคยใช้ห้องสมุดเลย เป็นนักเรียนส่วนกลางร้อยละ 0.61 ส่วนภูมิภาค ร้อยละ 1.21 รวมร้อยละ 1.82

ตาราง 8 แสดงจุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน แยกตามเพศ
(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

รายการจุดประสงค์	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่ออ่านหนังสือ สิ่งพิมพ์ และ โสตทัศนวัสดุที่น่าสนใจ	257	14.04	463	25.30	720	39.34
ค้นคว้างานที่ครูสั่ง	222	12.13	441	24.10	663	36.23
ศูนย์รวมการ	45	2.46	94	5.14	139	7.60
รวมกิจกรรมที่ห้องสมุดจัด	35	1.91	70	3.83	105	5.74
ทำการบ้าน	43	2.35	81	4.43	124	6.78
นั่งพักผ่อน	37	2.02	42	2.29	79	4.31
รวม	639	34.91	1191	65.09	1830	100

จากตาราง 8 แสดงว่าจุดประสงค์ของนักเรียนชายและหญิงในการเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุด คือ เพื่ออ่านหนังสือ สิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุที่น่าสนใจรวมร้อยละ 39.34 รองลงมาคือ เข้าไป
เพื่อค้นคว้างานที่ครูสั่ง รวมร้อยละ 36.23 และเข้าห้องสมุดเพื่อนั่งพักผ่อนจำนวนน้อยที่สุดคือ
ร้อยละ 4.31 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 14.04, 12.13, และ 2.02 นักเรียน
หญิงร้อยละ 25.30, 24.10 และ 2.29 ตามลำดับ.

ตาราง 9 แสดงจุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน แยกตามสถานภาพทาง
ภูมิศาสตร์ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

รายการจุดประสงค์	ส่วนกลาง		ส่วนภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่ออ่านหนังสือ สิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุที่สนใจ	157	8.58	563	30.76	720	39.34
ค้นคว้างานที่ครูสั่ง	142	7.76	521	28.47	663	36.23
ดูนิทรรศการ	44	2.41	95	5.19	139	7.60
รวมกิจกรรมที่ห้องสมุดจัด	14	0.77	91	4.97	105	5.74
ทำการบ้าน	31	1.70	93	5.08	124	6.78
นั่งพักผ่อน	28	1.53	51	2.78	79	4.31
รวม	416	22.75	1414	77.25	1830	100

จากตาราง 9 แสดงว่านักเรียนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีจุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดคือ เพื่ออ่านหนังสือ สิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุที่สนใจ ร้อยละ 39.34 รองลงมาคือเข้าไปเพื่อค้นคว้างานที่ครูสั่ง ร้อยละ 36.23 และเข้าไปเพื่อนั่งพักผ่อน จำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 4.31 ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนส่วนกลาง ร้อยละ 8.58, 7.76 และ 1.53 ส่วนภูมิภาค ร้อยละ 30.76, 28.47 และ 2.78 ตามลำดับ

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
เกี่ยวกับการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ข้อ	รายการความคิดเห็น	ค่าความสำคัญ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต(t)		
		$\bar{X}$ ชาย	$\bar{X}$ หญิง	t
	<u>เมื่อนักเรียน ฯ วิชาการใช้ห้องสมุดแล้ว</u>			
1	เห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุด	4.1559*	4.1654*	0.1900
2	เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุด	3.4475	3.5432*	1.6193
3	ทราบระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด	3.3837	3.5094*	2.1664 ^a
4	ทราบถึงบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด	3.1119	3.1259	0.2303
5	รู้จักประเภทของสิ่งพิมพ์และโสศกที่นักวัสดุในห้องสมุด	3.1797	3.1560	0.3703
6	มีความรักและพยายามรักษาหนังสือ	3.8373*	3.8966*	0.9383
7	รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ	3.3898	3.4323	0.7290
8	ทราบถึงประโยชน์ของส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ	3.4066	3.4812	1.2400
9	เข้าใจลักษณะเฉพาะของวารสารและหนังสือพิมพ์	3.1898	3.2337	0.7327
10	รู้จักประเภทและส่วนต่าง ๆ ของวารสารและหนังสือพิมพ์	3.0339	3.1635	2.1600 ^a
11	ทราบถึงประโยชน์ของวารสารและหนังสือพิมพ์	3.3763	3.4793	1.7667
12	รู้จักกระบวนการแบ่งหนังสือออกเป็นประเภทต่าง ๆ	3.2178	3.2914	0.3642
13	สามารถบอกความหมายและความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดหมวดหมู่หนังสือ	3.2576	3.2932	0.5563
14	สามารถบอกประวัติความเป็นมาของการจัดหมู่หนังสือ หมวดใหญ่ตามระบบทศนิยมของคิวอี้	2.9390	3.0808	2.1164 ^a

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการความคิดเห็น	ค่าความสำคัญ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต(t)		
		$\bar{X}$ ชาย	$\bar{X}$ หญิง	t
15	รู้จักการแบ่งหนังสือเวลา เป็นหมวดหมู่ หมวดย่อย และ เลขหมู่บางเลขที่ควรรู้	2.9797	3.1273	2.4042 ^a
16	รู้จักหนังสือต่าง ๆ ที่ห้องสมุดแยกเป็นประเภท	3.0271	3.1353	1.6906
17	เข้าใจหลักการเรียงหนังสือบนวัน	3.2068	3.3647	2.3818
18	สามารถหาหนังสือที่ต้องการได้ด้วยตนเองและ หาได้รวดเร็วกว่าเมื่อยังไม่ได้เรียนวิชานี้	3.4780	3.5132 [*]	0.4507
19	รู้จักบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	3.2373	3.2293	0.1333
20	มีความสามารถในการใช้บัตรรายการ	3.2237	3.1391	1.3386
21	เข้าใจเรื่องการเรียงบัตรรายการ	3.1153	3.1335	0.2809
22	รู้จักประเภทต่าง ๆ ของหนังสือในห้องสมุด	3.4102	3.4060	0.0743
23	ทราบถึงประโยชน์ของหนังสือแต่ละประเภท	3.3797	3.3759	0.0643
24	ทราบลักษณะและประโยชน์ของจุลสารและกฤตภาค	2.8000	2.8026	0.0406
25	เข้าใจลักษณะทั่วไปและประเภทต่าง ๆ ของ หนังสืออ้างอิง	3.1130	3.1259	0.1969
26	เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนังสืออ้างอิงกับ หนังสือทั่วไป	3.1593	3.2707	1.6627
27	รู้ถึงประโยชน์ของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท	3.0576	3.1165	0.8992
28	สามารถค้นหาความรู้และคำตอบของปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้องด้วยตนเองจากหนังสืออ้างอิง	3.1695	3.0865	1.2672

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการความคิดเห็น	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ ราย	$\bar{X}$ หญิง	t
29	รู้จักพิจารณา เนื้อหาทั้งข้อ	3.1949	3.4192	1.2289
30	รู้จักมุ่งหมายในการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ เช่นสารคดี นวนิยาย วารสารและหนังสือพิมพ์	3.5492	3.5301	0.3101
31	มีความสามารถในการอ่านจับใจความและจำารก ยข้อความ	3.0441	2.9868	0.9424
32	รู้จักการทำบรรณานุกรมในสิ่งเขียนหนังสือที่อ่าน	2.6814	2.6992	0.2685
33	มีความสามารถในการวิจารณ์หนังสืออย่างง่าย	3.0203	3.1090	1.5008
34	มีนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า	3.3525	3.4229	1.0383
35	รู้จักลักษณะส่วนต่าง ๆ ของรายงานการค้นคว้า	3.1729	3.2650	1.5148
36	รู้จักกับขั้นตอนของการค้นคว้า	2.9729	3.0489	1.2500
37	มีความสามารถในการหาสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาใช้ ในการค้นคว้า	3.1627	3.0921	1.1171
38	สามารถนำข้อความจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ได้อ่าน มาเรียบเรียงให้เป็นรายงานการค้นคว้าตาม โครงเรื่องได้	3.0203	3.1737	2.8513 ^b
39	มีความสามารถในการ เชื่อมและลำดับหน้าต่างๆ ของรายงานได้อย่างถูกต้อง	3.2700	3.3665	2.4286 ^a
40	สามารถรายงานผลการทดลองได้โดย ครบถ้วนสม	2.9251	2.9175	0.3683
	รวมเฉลี่ย	3.2226	3.2081	1.0721

ค่าความวิกฤตที่ระดับนัยสำคัญ 0.50 ขึ้นไป

a มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

b มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตาราง 10 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นตรงกันว่า เมื่อเรียนวิชาการ ไร้ห้องสมุดแล้ว เห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุดในระดับมาก เป็นลำดับแรก (ค่าความสำคัญ 4.16 และ 4.17 ตามลำดับ) รองลงมาคือ มีความรักและพยายามรักษาหนังสือ (ค่าความสำคัญ 3.84 และ 3.90) กันมีความรู้ในการทำบรรณนิทัศน์สังเขปหนังสือที่อ่านในระดับ ปานกลางเป็นลำดับสุดท้าย (ค่าความสำคัญ 2.68 และ 2.70 ตามลำดับ) แต่เมื่อพิจารณา ถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนวิชาการไร้ห้องสมุด โดยส่วนรวมพบว่า นักเรียนชายและนักเรียน หญิง เห็นว่าการเรียนวิชาการไร้ห้องสมุดมีประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าความสำคัญเฉลี่ย 3.22 และ 3.27 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลการเรียนวิชาการไร้ห้องสมุดแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างชัดเจน ก่อนนักเรียนหญิงมีความรู้ความเข้าใจมากกว่านักเรียนชายในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ การทราบระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด รู้จักประเภทและส่วนต่าง ๆ ของวารสารและ หนังสือพิมพ์ ความสามารถในการบอกประวัติความเป็นมาของการจัดหมู่หนังสือ หมวดใหญ่ตามระบบ ทศนิยมของคิวอี้ การรู้จักแบ่งหนังสือออกเป็นหมวดหมู่ หมวดย่อย และเลขหมู่บางเลขที่ควรรู้ ความเข้าใจหลักการเรียงหนังสือบนชั้น ความสามารถในการนำข้อความจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ได้อ่าน มาเรียง ให้เป็นรายงานการค้นคว้าตามโครงเรื่องได้ และความสามารถในการเขียนและลำดับหน้า ทั่ว ๆ ของรายงานได้อย่างถูกต้อง ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ไม่พบว่ามีแตกต่างระหว่างนักเรียน ชายและนักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
เกี่ยวกับการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ข้อ	รายการความคิดเห็น	ค่าความสำคัญ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต(t)		
		$\bar{X}$ ส่วนกลาง	$\bar{X}$ ส่วนภูมิภาค	t
	<u>เมื่อนักเรียน ฯ วิชาการใช้ห้องสมุดแล้ว</u>			
1	นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุด	4.0546*	4.1957*	2.4582 ^a
2	เข้าใจจุดประสงค์ของการจัดห้องสมุด	3.4377	3.5342*	1.5118
3	ทราบระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด	3.4153	3.4874	0.9866
4	ทราบถึงบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด	2.9891	3.1646	2.5361 ^a
5	รู้จักประเภทของสิ่งพิมพ์และวัสดุที่ค้นคว้าในห้องสมุด	3.1585	3.1693	0.1471
6	มีความรักและพยายามรักษาหนังสือ	3.7432*	3.9161*	2.3981 ^a
7	รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ	3.3115	3.4503	2.0716 ^a
8	ทราบถึงประโยชน์ของส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ	3.3119	3.4969	2.6012 ^b
9	เข้าใจลักษณะเฉพาะของวารสารและหนังสือพิมพ์	3.1585	3.2376	1.1547
10	รู้จักประเภทและส่วนต่าง ๆ ของวารสารและหนังสือพิมพ์	3.1257	3.1180	0.1113
11	ทราบถึงประโยชน์ของวารสารและหนังสือพิมพ์	3.4699	3.4376	0.0776
12	รู้จักระบบการแบ่งหนังสือออกเป็นประเภทต่างๆ	3.1639	3.3199	2.0856 ^a
13	สามารถบอกความหมายและความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดหนังสือ	3.1913	3.3090	1.6035
14	สามารถบอกประวัติความเป็นมาของการจัดหนังสือหมวดใหญ่ตามระบบทศนิยมของคิ้ว	2.9399	3.0590	1.5388

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	รายการความคิดเห็น	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ ส่วนกลาง	$\bar{X}$ ส่วนภูมิภาค	t
15	รู้จักการแบ่งหนังสือออกเป็นหมวดหมู่หมวดย่อย และเลขหมู่บางเลขที่ควรรู้	3.0000	3.0994	1.4059
16	รู้จักหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ห้องสมุดแยกเป็น พิเศษ	3.0000	3.1169	1.5776
17	เข้าใจหลักการเรียงหนังสือบนชั้น	3.0929	3.3727	3.6767 ^b
18	สามารถหาหนังสือที่ต้องการได้ด้วยตนเอง และหาได้รวดเร็วกว่าเมื่อยังไม่ได้เรียนวิชานี้	3.4440	3.5342 [*]	1.0045
19	รู้จักบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	3.2568	3.0384	2.7300 ^b
20	มีความสามารถในการใช้บัตรรายการ	3.2240	2.9730	3.0461 ^b
21	เข้าใจเรื่องการเรียงบัตรรายการ	3.1967	3.1102	1.1564
22	รู้จักประเภทต่าง ๆ ของหนังสือในห้องสมุด	3.2593	3.4410	2.8040 ^b
23	ทราบถึงประโยชน์ของหนังสือแต่ละประเภท	3.3552	3.3851	0.4463
24	ทราบลักษณะและประโยชน์ของจุลสารและกฤตภาค	2.7432	2.8214	1.0553
25	เข้าใจลักษณะทั่วไปและประเภทต่าง ๆ ของ หนังสืออ้างอิง	3.0328	3.1506	1.5339
26	เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนังสืออ้างอิงกับ หนังสือทั่วไป	3.1749	3.2500	0.7903
27	รู้จักประโยชน์ของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท	3.0820	3.1009	0.2484

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	รายการรวมเกิดขึ้น	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ ส่วนกลาง	$\bar{X}$ ส่วนภูมิภาค	t
28	สามารถบอกความรุนแรงของปัญหาต่างๆ ได้ถูกต้องด้วยตนเองจากหนังสืออ้างอิง	3.0437	3.1444	1.3355
29	รู้จักพิจารณาเลือกหนังสืออ่าน	3.4262	3.4550	0.4034
30	รู้จักระบุความหมายในการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ เช่น สารคดี นวนิยาย วารสาร และหนังสือพิมพ์	3.5371	3.5419*	0.1653
31	มีความสามารถในการอ่านจับใจความและสามารถ บอกความ	3.0874	3.0016	1.2257
32	รู้จักการทำบรรณนิทัศน์สิ่งเขียนหนังสือที่อ่าน	2.6448	2.7096	0.8515
33	มีความสามารถในการวิจารณ์หนังสืออย่างง่าย	2.9180	3.1258	3.0336 ^b
34	มีนิสัยรักการอ่านและการถกเถียง	3.2623	3.4394	2.2676 ^b
35	รู้จักส่วนต่างๆ ของรายงานการถกเถียง	3.2842	3.2205	0.9100
36	รู้ลำดับขั้นของการถกเถียง	2.9838	3.0357	0.7369
37	มีความสามารถในการหาสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาใช้ ในการถกเถียง	3.1148	3.1025	0.1600
38	สามารถนำข้อความจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ได้อ่านมา เรียบเรียงให้เป็นรายงานการถกเถียงตาม โครงเรื่องได้	3.0457	2.9907	0.7910
39	มีความสามารถในการเขียนและจัดลำดับหน้าตา ของรายงานได้อย่างถูกต้อง	3.2796	3.3354	0.7893

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	รายการความคิดเห็น	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ ส่วนกลาง	$\bar{X}$ ส่วนภูมิภาค	t
40	สามารถรายงานปากเปล่าได้อย่างเหมาะสม	2.8306	2.8618	0.4171
	ค่าเฉลี่ย	3.1944	3.2561	1.4063

* ถ้าความถี่เกินระดับมาก ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

a มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

b มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชาการใช้ทองสมุกในระดับปานกลาง (ค่าความสำคัญเฉลี่ย 3.19 และ 3.26) แต่เพื่อพิจารณาเป็นรายย่อยแล้ว นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกันว่า เมื่อเรียนวิชาการใช้ทองสมุกแล้ว เห็นว่าสำคัญและประโยชน์ของทองสมุกในระดับมาก เป็นลำดับแรก (ค่าความสำคัญ 4.05 และ 4.20) รองลงมาคือ มีความรักและพยายามรักษาหนังสือ (ค่าความสำคัญ 3.74 และ 3.92) กับมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย คือการหาบรรณนิทัศน์ส่งเข้าหนังสือที่อ่าน เป็นลำดับสุดท้าย (ค่าความสำคัญ 2.64 และ 2.71 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ทองสมุก พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยที่นักเรียนส่วนภูมิภาค มีความรู้ความเข้าใจมากกว่านักเรียนส่วนกลางในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เนื่องจากการเห็นความสำคัญและประโยชน์ของทองสมุก ทราบถึงบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ของทองสมุก มีความรักและพยายามรักษาหนังสือ รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ ทราบถึงประโยชน์ของส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ รู้จักระบบการแบ่งหนังสือออกเป็นประเภทต่าง ๆ เข้าใจหลักการเรียงหนังสือบนชั้น รู้จักประเภทต่าง ๆ ของหนังสือในห้องสมุด มีความสามารถในการวิจารณ์หนังสืออย่างง่าย ๆ

มีนิยัการอ่านและการทักว่า ส่วนเด็กเฝ้าส่วนกลางมีความรู้ความเข้าใจมากกว่านักเรียน
ส่วนภูมิภาค ในเรื่อง การรู้จักกับรายการหนังสือ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และความสามารถในการ
ใช้บัตรรายการหนังสือ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความแตกต่างระหว่างนักเรียน
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เฝ้าเขียนเฝ้าในการเรียนวิชาการใช้ของสมุดของนักเรียน
แยกตามเพศ

ข้อ ขอ	รายการเฝ้า	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ ชาย	$\bar{X}$ หญิง	t
1	เฝ้าห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้ของสมุด โดยเฉพาะ	2.9153 ^y	2.7086 [*]	2.0087 ^a
2	ขาดหนังสือและอุปกรณ์สำหรับเฝ้าในการเรียน วิชาการใช้ของสมุด	3.1220 [*]	2.9981 [*]	1.3366
3	เนื้อหาวิชาการใช้ของสมุดไม่น่าสนใจ	2.3695 [*]	2.3147 [*]	0.7017
4	รายละเอียดเนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการ และปัญหาของผู้เรียน	2.5288 [*]	2.5583 [*]	0.3777
5	รายละเอียดเนื้อหาวิชาไม่มากเกินไป	2.4780 [*]	2.5545 [*]	0.9884
6	เนื้อหาวิชาเกินไป	2.6334 [*]	2.6372 [*]	0.4519
7	เนื้อหาวิชาและจำนวนเวลาที่กำหนดให้เรียน ไม่สัมพันธ์กัน	2.5648 [*]	2.4041 [*]	1.9086
8	เวลาที่กำหนดให้เรียนในการางสอนไม่เหมาะสม	2.4034 [*]	2.1673 [*]	2.7842 ^b
9	แผนการเรียนภาคฤดูเฝ้าเพียงอย่างเดียว	2.8407 [*]	3.0846 [*]	2.4913 ^a

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	รายการปัญหา	ค่าความสำคัญ ($\bar{x}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{x}$ ชาย	$\bar{x}$ หญิง	t
10	ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนน้อยไป	2.1695	2.0508	1.4727
	ค่าเฉลี่ย	2.5995*	2.5478*	1.4522

* ค่าความสำคัญของปัญหาระดับปานกลาง ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

a มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

b มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 12 แสดงว่านักเรียนชายมีปัญหาในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง (ค่าความสำคัญเฉลี่ย 2.60 และ 2.55 ตามลำดับ) และมีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเรื่อง ไม่ให้ห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ กับปัญหาเวลาที่กำหนดให้เรียนในตารางสอนไม่เหมาะสม มีผลให้ขณะนี้นักเรียนชายประสบมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนปัญหาการเน้นการเรียนทางทฤษฎีเพียงอย่างเดียว นักเรียนหญิงประสบมากกว่านักเรียนชาย แต่พิจารณาโดยรวมแล้วนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีปัญหาในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน (ค่าอัตราส่วนวิกฤต 1.4522)

ตาราง 13 เปรียบเทียบปัญหาในการเรียนวิชาการใช้ของสมุดของนักเรียน
แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

ข้อ	รายการปัญหา	ค่าความสำคัญ ($\bar{x}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{x}$ ส่วนกลาง	$\bar{x}$ ส่วนภูมิภาค	t
1	ไม่มีห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้ของสมุด โดยเฉพาะ	2.9399*	2.7407*	1.6725
2	ขาดหนังสือและอุปกรณ์สำหรับวิชาการใช้ของสมุด	3.0585*	3.0417*	0.0320
3	เนื้อหาวิชาการใช้ของสมุดไม่น่าสนใจ	2.6120+	2.2453	2.1876 ^a
4	รายละเอียดเนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการ และปัญหาของผู้เรียน	2.5738*	2.5435*	0.3367
5	รายละเอียดเนื้อหาวิชามีมากเกินไป	2.7268+	2.4767	2.8164 ^b
6	เนื้อหาวิชายากเกินไป	2.7322*	2.5963*	1.5802
7	เนื้อหาวิชาและจำนวนเวลาที่กำหนดให้เรียน ไม่สัมพันธ์กัน	2.7158*	2.4068	3.1563 ^b
8	เวลาที่กำหนดให้เรียนในตารางสอนไม่เหมาะสม	2.4973	2.1848	3.1920 ^b
9	เน้นการเรียงลำดับเนื้อหาเพียงอย่างเดียว	2.9781*	2.6988*	2.7012 ^b
10	ผู้สอนไม่สนใจในการสอนน้อยไป	2.2295	2.0575	1.8455
	ค่าเฉลี่ย	2.7045	2.4992*	1.9520

* ค่าความสำคัญปัญหาระดับปานกลาง ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

a มีนัยสำคัญระดับ .05

b มีนัยสำคัญระดับ .01

จากตาราง 13 แสดงว่านักเรียนส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีปัญหาในการเรียนวิชาการใช้ของสมุคในระดับปานกลาง (ค่าความสำคัญเฉลี่ย 2.70 และ 2.50 ตามลำดับ) และมีปัญหาแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเรื่องเนื้อหาวิชาไม่น่าสนใจ รายละเอียดเนื้อหาวิชามีมากเกินไป เนื้อหาวิชาและจำนวนเวลาที่กำหนดให้เรียนไม่สัมพันธ์กัน เวลาที่กำหนดให้เรียนในตารางสอนไม่เหมาะสม และการเน้นการเรียนภาคทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ซึ่งปัญหาทั้งหมดนี้ นักเรียนส่วนกลางประสบมากกว่านักเรียนส่วนภูมิภาค แต่พิจารณาโดยรวมแล้วนักเรียนส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีปัญหาในการเรียนวิชาการใช้ของสมุคไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความต้องการในการเรียนวิชาการใช้ของสมุคของนักเรียน
แยกตามเพศ

ข้อ	รายการความต้องการ	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ ชาย	$\bar{X}$ หญิง	t
1	ให้ห้องเรียนวิชาการใช้ของสมุคโดยเฉพาะ	3.9966*	3.9570*	0.4737
2	ให้ของสมุคจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ ทัศนาก หนังสืออ้างอิง ประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างเพียงพอ	4.0508*	4.2372*	2.5516 ^a
3	ให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้น่าสนใจ	3.9356*	3.8496*	1.1813
4	ปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาวิชาให้ตรงกับ ความต้องการและปัญหาของผู้เรียน	3.8542*	3.8308*	0.3023
5	กำหนดเนื้อหาที่ควรเรียนเท่าที่จำเป็น	3.4908	3.4286	0.7387
6	ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ยาวกว่านี้	3.1051	3.1109	0.0674
7	ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์กับเวลาที่กำหนด ให้เรียน	3.4407	3.4944	0.6613

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการความต้องการ	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ ชาย	$\bar{X}$ หญิง	t
8	จัดเวลาเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในการการสอนให้เหมาะสม	3.4000	3.2538	1.7000
9	ให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการเรียนวิชานี้	4.0000 *	3.9173 *	1.0685
10	ให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น	3.2542	3.1955	0.5965
	ค่าเฉลี่ย	3.6528 *	3.6269 *	0.9341

* ค่าความสำคัญความต้องการมาก ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

a มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับมาก (ค่าความสำคัญเฉลี่ย 3.65 และ 3.63 ตามลำดับ) และมีความต้องการตรงกันคือ ให้ห้องสมุดจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ทรัพยากร การจัดหาหนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างเพียงพอ เป็นลำดับแรก และเป็นความต้องการเพียงประการเดียวที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน นักเรียนหญิงมีความต้องการมากกว่านักเรียนชาย

ตาราง 15 เปรียบเทียบความต้องการในการเรียนวิชาการใช้ของสมุด
แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

ข้อ	รายการความต้องการ	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ ตัวกลาง	$\bar{X}$ ตัวภูมิภาค	t
1	ใช้ของเรียนวิชาการใช้ของสมุดโดยเฉพาะ	3.7650	4.0016	2.4292 ^a
2	ใช้ของสมุดจัดทำหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ กฤตภาค หนังสืออ้างอิง ประเภทต่าง ๆ ทั่วโลก ฯลฯ อย่างพอเพียง	3.9945	4.2189	2.7635 ^b
3	ปรับปรุงเนื้อหาวิชาในหนังสือ	3.7049	3.9332	2.1506 ^a
4	ปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาวิชาให้ตรงกับ ความต้องการและปัญหาของผู้เรียน	3.6230	3.9068	3.2140 ^b
5	กำหนดเนื้อหาวิชาที่ควรเรียนเท่าที่เป็น	3.5082	3.4208	0.9378
6	ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ยาวกว่านี้	3.1858	3.2727	0.8511
7	ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์กับเวลาที่กำหนด ให้เรียน	3.3825	3.5202	1.4854
8	จัดเวลาเรียนวิชาการใช้ของสมุดในการเรียน ให้เหมาะสม	3.2568	3.3245	0.6811
9	ให้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการเรียนวิชาการ	3.8852	3.9674	0.9257
10	ให้ข้อมูลมีความสนใจในการสอนมากขึ้น	2.9016	3.3127	3.6454 ^b
	ค่าเฉลี่ย	3.3207	3.6877	1.9083

* ค่าความสำคัญความต้องการมาก ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

จากตาราง 15 แสดงว่านักเรียนส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความต้องการในการเรียน วิชาการใช้ของคอมพิวเตอร์ในระดับมาก (ค่าความสำคัญเฉลี่ย 3.52 และ 3.69 ตามลำดับ) และมีความต้องการตรงกันคือให้ของสมมุติจัดทำหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ ฤกษ์ภาค หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างพอเพียง เป็นลำดับแรก และมีความต้องการที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับให้ของเรียนวิชาการใช้ของสมมุติโดยเฉพาะ ให้ของสมมุติจัดทำหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ ฤกษ์ภาค หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างพอเพียง ให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ ปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาวิชาให้ตรงกับความ ต้องการและปัญหาของผู้เรียน และให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น ซึ่งความต้องการทั้งหมดนี้เป็นของนักเรียนส่วนภูมิภาคมากกว่านักเรียนส่วนกลาง

ตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอน : รายละเอียดเกี่ยวกับครู

ตาราง 16 แสดงวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ของครู แยกตามเพศ

รายการวุฒิ	ชาย จำนวน	หญิง จำนวน	รวม จำนวน
ปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์	1	3	4
อนุปริญญาทางบรรณารักษศาสตร์	1	1	2
ปริญญาตรีวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์	1	9	10
ปริญญาตรีวิชาโทบรรณารักษศาสตร์	—	2	2
ปริญญาตรี	1	3	4
ป. กศ. สูงวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์	—	2	2
พ.ม. วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์	1	1	2
อบรมจากสมาคมห้องสมุดฯ และหน่วยศึกษานิเทศก์	3	7	10
ปฏิบัติงานต่างประเทศ	—	1	1
รวม	8	29	37

จากการนำ 16 แสดงว่าครูทั้งชายและหญิงผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุด มีวุฒิปริญญาตรี วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์มากที่สุด แยกเป็นครูชาย 1 คน ครูหญิง 9 คน เท่ากับจำนวนครูที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ โดยได้รับการอบรมจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย หรือจากภาคีวิชาบรรณารักษศาสตร์ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นครูชาย 3 คน ครูหญิง 7 คน รองลงมาคือวุฒิปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์ และวุฒิปริญญาตรี ซึ่งเป็นครูชาย 1 คน ครูหญิง 3 คน และมีครูเพียง 1 คนเท่านั้นที่มีโอกาสเดินทางไปปฏิบัติงานต่างประเทศ

ตาราง 17 แสดงวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

รายการวุฒิ	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
ปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์	—	4	4
อนุปริญญาทางบรรณารักษศาสตร์	1	1	2
ปริญญาตรีวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์	4	6	10
ปริญญาตรีวิชาโทบรรณารักษศาสตร์	1	1	2
ปริญญาตรี	—	4	4
ป. กศ. สูงวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์	1	1	2
พม. วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์	—	2	2
อบรมจากสมาคมห้องสมุดฯ และหน่วยศึกษานิเทศก์	1	9	10
ปฏิบัติงานในประเทศ	1	—	1
รวม	9	28	37

จากตาราง 17 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษของสมุดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีวุฒิปริญญาตรีวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์มากที่สุด คือ 4 และ 6 คน ตามลำดับ จำนวนเท่ากับ วุฒิที่ได้รับการอบรมจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยหรือหน่วยศึกษานิเทศก์ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ คือ 1 และ 9 คนตามลำดับ วุฒิดำดับสองของครูส่วนภูมิภาค คือ ปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์ และปริญญาตรี จำนวนเท่ากันคือ 4 คน ในจำนวนนี้เป็นครูในส่วนภูมิภาคทั้งสิ้น

ในจำนวนทั้งหมดมีครูไปปฏิบัติงานในประเทศ 1 คน เป็นครูจากส่วนกลาง

ตาราง 18 แสดงการได้รับการอบรมของครูผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุด
แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

รายการการอบรม	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
ไม่เคยได้รับการอบรมเลย	5	10	15
เคยได้รับการอบรม	4	18	22
รวม	9	28	37

จากตาราง 18 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์ คือ จำนวน 22 คน เป็นครูจากส่วนภูมิภาค 18 คน มากกว่าครูส่วนกลาง ซึ่งปีเพียง 4 คนเท่านั้น และมีครูที่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์เลย จำนวน 15 คน เป็นครูจากส่วนภูมิภาคจำนวน 2 เท่าของครูจากส่วนกลาง (คือ 10 และ 5 คน ตามลำดับ)

ตาราง 19 แสดงอัตราการสอนวิชาใช้ของสมุคของครู แยกตามสถานภาพทาง
ภูมิศาสตร์

รายการสอน คาบ / สัปดาห์	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
1 – 5 คาบ / สัปดาห์	7	15	22
6 – 10 คาบ / สัปดาห์	2	11	13
มากกว่า 10 คาบ / สัปดาห์	—	2	2
รวม	9	28	37

จากตาราง 19 แสดงว่าครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีชั่วโมงสอนวิชาการใช้ของสมุค 1 – 5 คาบ ต่อสัปดาห์มากที่สุดเป็นจำนวนครู 22 คน แยกเป็นครูส่วนกลาง 7 คน น้อยกว่าครู ส่วนภูมิภาค ซึ่งมีจำนวน 15 คน รองลงมาคือ สอน 6 – 10 คาบ ต่อสัปดาห์ จำนวน 13 คน เป็นจำนวนครูส่วนกลาง 2 คน ซึ่งน้อยกว่าครูส่วนภูมิภาคซึ่งมีจำนวน 11 คน และมีเพียง 2 คน เท่านั้นที่สอนมากกว่า 10 คาบ ต่อสัปดาห์ และเป็นครูจากส่วนภูมิภาค.

ตาราง 20 แสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของสมุคนอกเหนือจากการสอน
วิชาการใช้ของสมุคของครู แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

รายการความรับผิดชอบงานของสมุค	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
ต้องรับผิดชอบ	9	26	35
ไม่ต้องรับผิดชอบ	—	2	2
รวม	9	28	37

จากตาราง 20 แสดงว่าครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่สอนวิชาการใช้ของสมุค
ต้องรับผิดชอบในหน้าที่บรรณารักษะควยถึง 35 คน เป็นครูจากส่วนกลาง 9 คน และส่วนภูมิภาค
26 คน มีเพียง 2 คนเท่านั้นที่ไม่ต้องรับผิดชอบในหน้าที่บรรณารักษะควย ซึ่งเป็นครูจากส่วน
ภูมิภาค.

ตาราง 21 แสดงความคิดเห็นของครู ที่มีการให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ทอง สมุก
แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

รายการความคิดเห็น	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
เป็นวิชาที่น่าสนใจ	1	2	3
เป็นวิชาที่มีประโยชน์	4	8	12
มีความสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ ที่เรียนอยู่	1	5	6
เคยช่วยงานทองสมุกมาก่อน	—	1	1
โรงเรียนมีทองเมคที่ค	—	3	3
ไม่ทราบจะเลือกเรียนวิชาอะไร	3	3	6
โรงเรียนจัดให้เรียน	—	6	6
รวม	9	28	37

จากตาราง 21 แสดงว่าครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั้ง 37 คน มีความเห็นว่านักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ทองสมุก เพราะเห็นว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์มากที่สุดคือ 12 คน แยกเป็นครูส่วนกลาง จำนวน 4 คน ครูจากส่วนภูมิภาค 8 คน กับเห็นว่าเพราะมีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นที่เรียนอยู่ไม่ทราบจะเลือกเรียนวิชาอะไร และโรงเรียนจัดให้เรียนเป็นลำดับรองลงมาก็คือ เหตุผลละ 6 คน (แยกเป็นครูส่วนกลาง 1, 3, 0 คน ส่วนภูมิภาค 5, 3 และ 6 คน ตามลำดับ) ส่วนเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนเป็นลำดับสุดท้ายคือ เพราะเคยช่วยงานทองสมุกมาก่อน มีเพียง 1 คน ซึ่งเป็นความคิดเห็นของครูส่วนภูมิภาค

เกี่ยวกับสภาพห้องสมุด

ตาราง 22 แสดงจำนวนหนังสือในห้องสมุด แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

จำนวนหนังสือ	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
<u>ภาษาไทย</u>			
ต่ำกว่า 2000 เล่ม	3	3	6
2001 – 4000 เล่ม	—	9	9
4001 เล่มขึ้นไป	6	10	16
ไม่บอก	—	6	6
รวม	9	28	37
<u>ภาษาอังกฤษ</u>			
ต่ำกว่า 500 เล่ม	1	6	7
501 – 1000 เล่ม	2	8	10
1001 เล่มขึ้นไป	6	9	15
ไม่บอก	—	5	5
รวม	9	28	37

จากตาราง 22 แสดงว่าห้องสมุดส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนใหญ่มีจำนวนหนังสือภาษาไทยมากกว่า 4001 เล่มขึ้นไป รวม 16 แห่ง แยกเป็นห้องสมุดส่วนกลาง 6 แห่ง ส่วนภูมิภาค 10 แห่ง รองลงมาคือจำนวนหนังสือ 2001 – 4000 เล่ม จำนวน 9 แห่ง เป็นห้องสมุดในส่วนภูมิภาคทั้งหมด

ห้องสมุดที่มีหนังสือภาษาอังกฤษ จำนวน 1001 เล่มขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุดคือ 15 แห่ง แยกเป็นสวนกลาง 6 แห่ง และสวนภูมิภาค 9 แห่ง รองลงมาคือ มีหนังสือจำนวน 501 – 1000 เล่ม ซึ่งมี 10 แห่ง แยกเป็นห้องสมุดสวนกลาง 2 แห่งและสวนภูมิภาค 8 แห่ง

ตาราง 23 แสดงการรวบรวมจุลสาร แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

มีจุลสารประมาณ 1200 – 3200 เล่ม	สวนกลาง จำนวน	สวนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
มี	9	25	34
ไม่มี	—	3	3
รวม	9	28	37

จากตาราง 23 แสดงว่าในจำนวนห้องสมุด 37 แห่ง มีการรวบรวมจุลสารเป็นส่วนใหญ่ คือ 34 แห่ง เป็นห้องสมุดสวนกลาง 9 แห่ง และห้องสมุดสวนภูมิภาค 25 แห่ง และไม่ได้ทำการรวบรวมจุลสารเพียง 3 แห่ง เป็นห้องสมุดในส่วนภูมิภาคทั้งสิ้น

ตาราง 24 แสดงการจัดประเภทของหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตามระบบทศนิยมของคิวอี้ แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

การจัดประเภทหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามระบบ ทศนิยมของคิวอี้	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
จัด	9	28	37
ไม่ได้จัด	—	—	—
รวม	9	28	37

จากตาราง 24 แสดงว่าห้องสมุดทั้ง 37 แห่งในส่วนกลาง 9 แห่งและส่วนภูมิภาค 28 แห่ง มีการจัดแยกหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามระบบทศนิยมของคิวอี้

ตาราง 25 แสดงการทำบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

การทำบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
ทำ	8	25	33
ไม่ได้ทำ	1	3	4
รวม	9	28	37

จากตาราง 25 แสดงว่ามีห้องสมุดที่ทำบัตรรายการทั้งหมด 33 แห่ง จากจำนวนห้องสมุดทั้งหมด 37 แห่ง แยกเป็นส่วนกลาง 8 แห่ง ส่วนภูมิภาค 25 แห่ง และไม่ได้ทำบัตรรายการ 4 แห่ง เป็นห้องสมุดส่วนกลาง 1 แห่ง ส่วนภูมิภาค 3 แห่ง

ตาราง 26 แสดงการจัดทำฤตภาค แยกตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์

การจัดทำฤตภาค	ส่วนกลาง จำนวน	ส่วนภูมิภาค จำนวน	รวม จำนวน
ทำ	4	16	20
ไม่ได้ทำ	5	12	17
รวม	9	28	37

จากตาราง 26 แสดงว่าห้องสมุดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีการจัดทำฤตภาคและไม่ได้ทำเป็นจำนวนใกล้เคียงกัน คือ จัดทำ 20 แห่ง แยกเป็นส่วนกลาง 4 แห่ง ส่วนภูมิภาค 16 แห่ง ไม่ได้จัดทำ 17 แห่ง แยกเป็นส่วนกลาง 5 แห่ง ส่วนภูมิภาค 12 แห่ง

ตาราง 27 แสดงปัญหาที่มีต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของครู

ข้อ	รายการปัญหา	ค่าความสำคัญ ($\bar{x}$)
1	ไม่มีห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ	3.3333
2	ขาดหนังสือและอุปกรณ์สำหรับค้นคว้าในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	3.6667*
3	เนื้อหาวิชาการใช้ห้องสมุดไม่น่าสนใจ	2.8889
4	รายละเอียดเนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน	2.8889
5	รายละเอียดเนื้อหาวิชามีมากเกินไป	3.1111
6	เนื้อหาวิชายากเกินไป	2.5556
7	เนื้อหาวิชาและจำนวนเวลาที่กำหนดให้เรียนไม่สัมพันธ์กัน	3.0000
8	เวลาที่กำหนดให้เรียนในตารางสอนไม่เหมาะสม	2.8889
9	เน้นการเรียนภาคทฤษฎีเพียงอย่างเดียว	2.6667
10	ผู้สอนมีความสนใจในการสอนน้อยไป	2.0000
11	ผู้สอนท้อสอนวิชาอื่นและหาหน้าที่ปรนเปรอตัว	3.0000
12	ไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้บริหาร	3.2222
	ค่าเฉลี่ย	2.9351

* ค่าที่เป็นปัญหามาก ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

จากตาราง 27 แสดงว่า ปัญหาเกี่ยวกับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของครูอยู่ในระดับปานกลาง การขาดหนังสือและอุปกรณ์สำหรับค้นคว้าในการเรียนวิชานี้เป็นปัญหามาก เพียงปัญหาเดียวที่มีความสำคัญ 3.67 รองลงมาคือ ไม่มีห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และรายละเอียดเนื้อหาวิชามีมากเกินไป ซึ่งมีค่าความสำคัญ 3.33, 3.22 และ 3.11 ตามลำดับ ส่วนการที่เนื้อหาวิชายากเกินไปนั้นเป็นปัญหาต่อการเรียนวิชาเล็กน้อยที่สุด และมีความสำคัญเพียง 2.56

ตาราง 28 แสดงความต้องการที่มีต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของครู

ข้อ	รายการความต้องการ	ค่าความสำคัญ ($\bar{x}$)
1	ให้ห้องเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ	3.7778
2	ให้ห้องสมุดจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ กฤตภาค หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างพอเพียง	3.8889
3	ปรับปรุงเนื้อหาวิชาในหนังสือ	3.5556
4	ปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน	3.5556
5	กำหนดเนื้อหาที่กองเรียนเท่าที่จำเป็น	3.6667
6	ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ยาวกว่านี้	3.8889
7	ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์กับเวลาที่กำหนดให้เรียน	3.7778
8	จัดเวลาเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในตารางสอนให้เหมาะสม	3.7778
9	ให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการเรียนวิชานี้	3.7778
10	ให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น	3.1111
11	ต้องการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดเพียงอย่างเดียว นอกเหนือจาก การทำหน้าที่บรรณารักษ์	3.3333
12	ให้ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนมากกว่านี้	3.7778
	ค่าเฉลี่ย	3.6574

* ค่าความต้องการมาก ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

จากตาราง 28 แสดงว่าความต้องการของครูที่มีต่อการวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับมาก
ทางด้านนี้ก็คือ ต้องการให้ห้องสมุดจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ กฤตภาค
หนังสืออ้างอิง ประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างพอเพียง ซึ่งมีค่าความสำคัญเท่ากับต้องการให้

ปรับปรุงเนื้อหาให้เข้าคือ 3.89 รองลงมาคือ ใ้มีห้องเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ ซึ่งมีค่าความสำคัญเท่ากับ ใ้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์กับเวลาที่กำหนดใ้เรียน จัดเวลาเรียน วิชาการใช้ห้องสมุดในการวางสอนใ้เหมาะสม กับใ้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการเรียนวิชานี้ และต้องการใ้ได้เบ้กับบัญชาใ้การสนับสนุนมากกว่านี้คือ 3.78 ความต้องการของครูในเรื่อง ใ้ผู้สอนมีความมั่นใจในตนเอง ในการสอนมากขึ้น มีค่าความสำคัญน้อยที่สุด เพียง 3.11 เท่านั้น

ตอนที่ 3

ตาราง 29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนและครูในการเรียนการสอน
วิชาการใช้ทองสมุก

ข้อ	รายการความคิดเห็น	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ นักเรียน	$\bar{X}$ ครู	t
1	เมื่อเรียนและสอนวิชาการใช้ทองสมุกแล้ว นักเรียนได้ความสำคัญและประโยชน์ของทองสมุก	4.1620 ⁺⁺	3.5135 ⁺	5.5857 ^b
2	เข้าใจวัตถุประสงค์ของการใช้ทองสมุก	3.5091 ⁺	3.3243	1.3588
3	ทราบระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ทองสมุก	3.4643	3.4865	0.1655
4	ทราบถึงบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทองสมุกจัด	3.1209	3.4595	2.4377 ^a
5	รู้จักประเภทของสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุในห้องสมุด	3.1644	3.2703	0.7160
6	มีความรักและพยายามรักมาหนังสือ	3.8755 ⁻	3.0000	6.0296 ^b
7	รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ	3.4172	3.3243	0.6851
8	ทราบถึงประโยชน์ของส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ	3.4907	3.2973	1.4221
9	เข้าใจลักษณะเฉพาะของวารสารและหนังสือพิมพ์	3.2177	3.3243	0.7758
10	รู้จักประเภทและส่วนต่าง ๆ ของวารสารและ หนังสือพิมพ์	3.1173	3.3243	1.4786
11	ทราบถึงประโยชน์ของวารสารและหนังสือพิมพ์	3.4426	3.4595	0.1253
12	รู้จักกระบวนการแบ่งหนังสือออกเป็นประเภทต่าง ๆ	3.2830	3.2432	0.2660
13	สามารถบอกความหมายและความจำเป็นที่จะต้อง มีการจัดหมวดหมู่หนังสือ	3.2605	3.1081	1.1704

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รายการความกีดกัน	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ นักเรียน	$\bar{X}$ ครู	t
14	สามารถบอกประวัติความเป็นมาของการจัดทำหนังสือหมวดใดหมวดหนึ่งในระบบทศนิยมของคิวอี้	3.1738	3.0270	0.8580
15	รู้จักการแบ่งหนังสือออกเป็นหมวดหมู่ หมวดย่อย และเลขหมู่บางเลขที่การรู้	3.0750	2.9459	0.9022
16	รู้จักหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ห้องสมุดแยกเป็น	3.0967	3.3784	1.8995
17	พิเณม			
17	เข้าใจหลักการเรียงหนังสือบนชั้น	3.3083	3.1081	1.2899
18	สามารถหาหนังสือที่ต้องการได้ด้วยตนเองและหาได้รวดเร็วกว่าเมื่อยังไม่ได้เรียนวิชานี้	3.5006*	3.5130*	0.0725
19	รู้จักบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	3.2322	3.2432	0.0798
20	มีความสามารถในการใช้บัตรรายการ	3.1693	2.9459	1.5312
21	เข้าใจเรื่องการเรียงบัตรรายการ	3.1270	2.7838	2.3049 ^a
22	รู้จักประเภทต่าง ๆ ของหนังสือในห้องสมุด	3.4075	3.5405*	1.0176
23	ทราบถึงประโยชน์ของหนังสือแต่ละประเภท	3.3773	3.3514	0.1916
24	ทราบลักษณะและประโยชน์ของจุลสารและกฤตภาค	2.8017	3.0541	1.7020
25	เข้าใจลักษณะทั่วไปและประเภทต่าง ๆ ของหนังสืออ้างอิง	3.1221	3.3243	1.3113
26	เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนังสืออ้างอิงกับหนังสือทั่วไป	3.2310	3.4865	1.6537
27	รู้ถึงประโยชน์ของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท	3.0955	3.2973	1.3371

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รายการความผิดเดิม	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ นักเรียน	$\bar{X}$ ครู	t
28	สามารถบอกความรู้อะไรและถามอะไรได้บ้าง	3.1161	3.1892	0.4864
29	รู้จักการอ่านออกเสียงจากหนังสือบ้าง	3.4462	3.0541	2.7535 ^b
30	รู้จุดมุ่งหมายในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่นสารคดี นวนิยาย สารคดีและหนังสืออื่น ๆ	3.5369	3.1622	2.6239 ^b
31	มีความสามารถในการอ่านจับใจความและสามารถขยายความ	3.0073	2.7838	1.5964
32	รู้จักการทำรายการในหนังสือประเภทต่าง ๆ	2.6929	2.6486	0.2891
33	มีความสามารถวิจารณ์หนังสืออย่างง่าย ๆ	3.0774	2.8108	1.9446
34	มีนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า	3.3978	3.0270	2.3739 ^a
35	รู้จักลักษณะส่วนต่าง ๆ ของรายงานการค้นคว้า	3.2322	3.3514	0.8412
36	รู้ลำดับขั้นของการค้นคว้า	3.0218	3.1892	1.1872
37	มีความสามารถในการหาสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาใช้ในการค้นคว้า	3.1173	3.0811	0.2476
38	สามารถนำข้อความจากหนังสือต่าง ๆ ที่ได้อ่านมาเรียบเรียงให้เป็นรายงานการค้นคว้าตามโครงเรื่องได้	3.0000	2.6642	0.8705
39	มีความสามารถในการเขียนและจัดลำดับหน้าต่าง ๆ ของรายงานได้อย่างถูกต้อง	3.3132	3.1892	0.8641

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รายการความคิดเห็น	ค่าความสำคัญ ($\bar{X}$) และอัตราส่วนวิกฤต (t)		
		$\bar{X}$ นักเรียน	$\bar{X}$ ครู	t
40	สามารถรายงานปากเปล่าได้อย่างเหมาะสม	2.9392	2.8649	0.5435
	กาเฉลี่ย	3.2541	3.1837	1.3746

* ค่าความคิดเห็นระดับมาก ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

a มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

b มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 29 แสดงว่านักเรียนและครูมีความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง (ค่าความสำคัญเฉลี่ย 3.25 และ 3.18 ตามลำดับ) และค่าอัตราส่วนวิกฤตเท่ากับ 1.3746 แสดงว่าโดยส่วนรวมแล้วนักเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน ยกเว้นความคิดเห็นในเรื่อง การที่นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุด การมีความรักและพยายามรักษาหนังสือ ความเข้าใจเรื่องการเรียงบัตรรายการ การรู้จักเลือกหนังสืออ่าน รู้จุดมุ่งหมายในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น สารคดี นวนิยาย วารสารและหนังสือพิมพ์ การมีนิสัยรักการอ่าน และการถกเถียง ซึ่งแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ความคิดเห็นเหล่านี้ นักเรียนมีค่าความสำคัญมากกว่าครู ส่วนความคิดเห็นในเรื่อง การทราบถึงบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดนั้น ความคิดเห็นของครูมีค่าความสำคัญมากกว่านักเรียน.

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษากันกว่า

เพื่อประเมินผลที่ได้จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจากครูและนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด

วิธีดำเนินการศึกษากันกว่า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ/หรือมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2519 ที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาเลือกแล้ว จำนวน 827 คน จาก 37 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนในส่วนกลาง 9 โรง จำนวนนักเรียน 183 คน โรงเรียนในส่วนภูมิภาคทั้ง 12 เขตการศึกษา 28 โรง จำนวนนักเรียน 644 คน และครูผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุดจากโรงเรียนดังกล่าว รวม 37 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากหลักเกณฑ์จากแบบสอบถามของ เบสต์ (Best, 1963 : 164 - 169) แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว

ตอนที่ 2 สภาพห้องสมุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่นักเรียนได้รับเมื่อเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแล้ว

ตอนที่ 4 ปัญหาและความต้องการของครูที่มีต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

2.2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งเป็น

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนเมื่อเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแล้ว

ตอนที่ 3 ปัญหาและความต้องการในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ลักษณะของแบบสอบถามทั้ง 2 ประเภท คือ

1. เกมคำในช่องว่าง

2. มาตรการส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคอร์ต์ โดยกำหนดให้ค่า 5 ระดับ

คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

3. แบบปลายเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาตรวจให้กำหนัด แล้วนำไปหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

3.1 หาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage)

3.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.3 ค่าทดสอบนัยสำคัญ แบบ t-test

สรุปผลการศึกษาก่อนหน้า

การประเมินผลที่ได้จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจากครูและนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏผลดังนี้

1. ครูผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุดมีวิทยาทนบรรณารักษ์มากที่สุด คือ ได้รับการอบรมจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย หรือภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หน่วยงานในท้องถิ่น จำนวนเท่ากับวุฒิปริญญาตรี วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ในจำนวนครูทั้งหมด 37 คน ได้รับการอบรมเกี่ยวกับบรรณารักษ์ รวม 22 คน เป็นครูจากส่วนกลาง 4 คน จากส่วนภูมิภาค 18 คน และไม่เคยได้รับการอบรมเลย รวม 15 คน จากส่วนกลาง

5 คน และควมภูมิภาค 10 คน ตามลำดับ จึงไม่จำเป็นต้องไปตามเกณฑ์การเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หน่วยงานนี้เทศก์ กรมสามัญศึกษา กำหนดไว้ว่าครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด นอกจากจะไม่มีทางบรรณารักษ์แล้ว จะต้องได้รับการอบรมจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะในหมวดการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด หรือการอบรมของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หน่วยงานนี้เทศก์ กรมสามัญศึกษา

2. ครูส่วนใหญ่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด 1 - 5 คาบ ต่อสัปดาห์ มีจำนวน 22 คน สอน 6 - 10 คาบ ต่อสัปดาห์ จำนวน 13 คน และสอนมากกว่า 10 คาบต่อสัปดาห์มีเพียง 2 คน จากควมภูมิภาค แสดงว่าส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษศาสตร์ จะต้องสอนไม่เกิน 10 คาบต่อสัปดาห์ และส่วนใหญ่รับผิดชอบในการเป็นบรรณารักษ์ด้วย ที่น่าสังเกตคือ มีครูที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด แต่ไม่ยอมรับผิดชอบในหน้าที่บรรณารักษ์ มีจำนวน 2 คน เป็นครูจากควมภูมิภาค

3. ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการรวบรวมวัสดุ แยกประเภทหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามระบบทศนิยมของคิวอี้ ทำบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ ซึ่งตรงกับที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ไว้

มีห้องสมุดในส่วนภูมิภาคเพียง 3 แห่ง ที่ไม่ได้มีการรวบรวมวัสดุ และห้องสมุดในส่วนกลาง 1 แห่ง ที่ไม่ได้มีการทำบัตรรายการ นอกจากนั้นห้องสมุดในส่วนกลาง 5 แห่ง ส่วนภูมิภาค 12 แห่ง ไม่ได้จัดทำฤดูกาล จึงเป็นเหตุให้นักเรียนทั้งชายและหญิงในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความเข้าใจลักษณะและประโยชน์ของวัสดุและฤดูกาล อยู่ในระดับปานกลาง และมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 39 ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ค่าความสำคัญ 2.80, 2.80, 2.74 และ 2.82 ตามลำดับ ดังที่ได้แสดงไว้ในตาราง 10 และ 11)

4. เหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากที่สุดคือ เพราะเป็นวิชาที่มีประโยชน์ (ร้อยละ 45.95) รองลงมาคือ มีความสัมพันธ์กับวิชาที่เรียนอยู่ (ร้อยละ 35.79) และเหตุผลที่นักเรียนเลือกควมน้อยที่สุดในการเลือกเรียนวิชานี้คือ สนใจเรียนอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 0.12)

ส่วนครูมีความเห็นว่านักเรียนเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดด้วยเหตุผลที่คล้ายคลึงกับนักเรียนคือ เพราะเป็นวิชาที่มีประโยชน์ (จำนวน 12 คน) เห็นว่ามีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นที่เรียนอยู่ (จำนวน 6 คน) ซึ่งเท่ากับเหตุผลที่ว่าไม่ว่าเรียนอะไร และโรงเรียนจัดให้เรียนกับเลือกเรียนเพราะเป็นวิชาที่น่าสนใจ (จำนวน 3 คน) เท่ากับเหตุผลที่ว่า เพราะโรงเรียนมีห้องสมุดที่ดี ส่วนเหตุผลข้อสุดท้ายคือ เพราะเคยช่วยงานห้องสมุดมาก่อน (จำนวน 1 คน) ซึ่งส่วนใหญ่ตรงกับเหตุผลในการเลือกเรียนของนักเรียน มีแตกต่างกันไปบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

5. การขาดแคลนหนังสือและอุปกรณ์สำหรับกันคว่ำในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด เป็นปัญหาแรกของนักเรียนชาย นักเรียนส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคและครูผู้สอน แต่เป็นปัญหาลำดับรองของนักเรียนหญิง ซึ่งเห็นว่าการเน้นการเรียนภาคทฤษฎีเพียงอย่างเดียวเป็นปัญหามากเป็นลำดับแรก ส่วนการที่ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนน้อยไปนั้น เป็นปัญหาลำดับสุดท้ายทั้งของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รวมทั้งครูผู้สอนด้วย

สำหรับความต้องการนั้น ทั้งครูและนักเรียนมีความต้องการลำดับแรกตรงกัน คือ ต้องการให้ห้องสมุดจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ กฤตภาค หนังสืออ้างอิง ประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างพอเพียง

อภิปรายผล

จากความมุ่งหมายเฉพาะของเนื้อหาวิชาการใช้ห้องสมุดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในแบบสอบถาม 40 ข้อ นั้น ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนทั้งชายและหญิงในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดดังนี้คือ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก (3.50 - 4.49) ตรงกัน 2 เรื่อง คือ การเห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุดเป็นลำดับแรก และมีความรักและพยายามรักษาหนังสือ เป็นลำดับที่สอง ส่วนครูมีความเห็นว่า เพื่อสอนวิชาการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียนแล้ว นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการรู้จักประเภทต่าง ๆ ของหนังสือในห้องสมุดเป็นลำดับแรก และเห็นความสำคัญและ

ประโยชน์ของห้องสมุดเป็นลำดับที่สอง นอกจากนั้นทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นว่ามีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้เป็น 3 ลำดับสุดท้ายตรงกันคือ รู้จักการทำบรรณนิเทศสิ่งพิมพ์หนังสือที่อ่าน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของประจักษ์ เค็คแก้ว ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการใช้ห้องสมุด กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตได้ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2514 ผลปรากฏว่า เนื้อหาวิชาการใช้ห้องสมุดที่นิสิตชายและนิสิตหญิงทำคะแนนเฉลี่ยได้ต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเต็มเป็นลำดับแรกคือ การทำบรรณนิเทศสิ่งพิมพ์และบรรณานุกรม (ประจักษ์ เค็คแก้ว, 2515 : 40) รองลงมาคือ ความสามารถในการอ่านจับใจความและการย่อความ และเรื่องความสามารถในการวิจารณ์หนังสืออย่างง่าย ๆ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความถนัดเห็นของนักเรียนทั้งชายและหญิงในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแล้ว ปรากฏว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แสดงว่านักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดจริง ตามความมุ่งหมายเฉพาะของวิชานี้ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้

จากความคิดเห็นของนักเรียนและครู เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดตรงกัน คือ ปัญหาและความต้องการที่จะให้ห้องสมุดจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ กฤตภาค หนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท สไลด์ ฯลฯ ให้พอเพียงนั้น แสดงว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ขาดอุปกรณ์การสอนวิชาการใช้ห้องสมุด และอยู่ในสภาพที่ยังไม่พร้อมที่จะเปิดสอนวิชานี้ ซึ่งน่าจะเป็นข้อคิดสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่จะเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดแห่งต่อไปได้เป็นอย่างดี

เพศและสถานภาพทางภูมิศาสตร์ ไม่มีผลต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด เห็นได้จากผลที่ได้รับจากผลการเรียนของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนทั้งชายและหญิง และทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคสามารถเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดได้เป็นอย่างดี และได้รับประโยชน์จากการเรียนเท่าเทียมกัน

ปัญหาและความต้องการของนักเรียนและครูที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดคล้ายคลึงกัน คือ ขาดหนังสือและอุปกรณ์สำหรับค้นคว้าในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และปัญหาไม่มีห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้ห้องสมุดก็โดยเฉพาะเป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะ

สำหรับภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งนี้หน้าที่
รับผิดชอบการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยตรง คือ

1. กว้รจัดหาอุปกรณ์การสอน แนวการสอน การออกข้อสอบ คู่มือ และหนังสือ
ต่าง ๆ ที่จำเป็น ให้กับห้องสมุดโรงเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนวิชานี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม โดยมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

สำหรับโรงเรียนและครูผู้สอน

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ควรจะได้สำรวจ
ความพร้อมของห้องสมุด ให้ตรงกับเกณฑ์การเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เป็นผู้กำหนดไว้
2. โรงเรียนและบรรณารักษ์ ควรจะไ้ร่วมมือกันจัดหาห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้
ห้องสมุดโดยเฉพาะ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็นในการศึกษาวิชานี้ เพื่อนักเรียนจะได้มี
ความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น และเป็นไปตามความมุ่งหมายของเนื้อหาวิชา

สำหรับผู้ที่จะศึกษากันกว่าต่อไป

1. ทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. วิเคราะห์หลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุด ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ประเมินผลที่ได้จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้
ตัวแปรอื่น เช่น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุกประเสริฐ เทคนิคการวิจัย วัฒนาพานิช 2516, 288 หน้า
- กุหลาบ ปันลายนาค การศึกษาสภาพห้องสมุดโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนถึงชั้น มศ.5 ในจังหวัดพระนคร - ชลบุรี มีการศึกษา 2513 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 133 หน้า
- นนทนา เมื่อมอง บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2514, 241 หน้า
- บุญเรือน จันทศรีคำ การศึกษาปัญหา ความคิดเห็น และความถ่องการ ของครู และนักเรียนที่มีต่อ ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมแบบประสม ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2518, 81 หน้า
- แผนกำหนดการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2519, 52 หน้า
- พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียนเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 3 วัฒนาพานิช 2513, 272 หน้า
- พรรณศรี วิชากรกุล "ห้องสมุดโรงเรียน ศูนย์ประสานการณ์การเรียนรู้" จาสารห้องสมุด 7 : 368 - 369 กรกฎาคม - สิงหาคม 2506
- รติจวน อินทรกำแหง การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 135 หน้า
- รักพร ชัชวาล การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 230 หน้า
- ลมูล รัชตากร การใช้ห้องสมุด พิมพ์ครั้งที่ 5 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2520, 269 หน้า

วิชัย รักภูศ การศึกษาความสนใจการใช้ห้องสมุด และความสนใจในการเลือกอ่าน
ของนักเรียน โรงเรียนยานนาวาวิทยาคม จังหวัดพระนคร ในปีการศึกษา 2514
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 98 หน้า
 ศศิวงศ์ ปิงตระกูล "การจัดชั่วโมงห้องสมุดในเวลาเรียน" วิสาขศึกษา 9(8) : 31
 สิงหาคม 2515

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู แนะแนวการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง พ.ศ. 2510 กรมการฝึกหัดครู 2515, 64 หน้า
 ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู หลักสูตรการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู 2520, 248 หน้า
 ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คู่มือหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2518
 กรมวิชาการ 2518, 61 หน้า
 ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา คู่มือครูวิชาการใช้ห้องสมุด กรมสามัญศึกษา 2518,
 170 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา ประมวลการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ตามหลักสูตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 กรมสามัญศึกษา 2518, ไม่ปรากฏจำนวนหน้า
 ศึกษาธิการ, กระทรวง กองวางแผนการศึกษา ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา
 โรงพิมพ์ศาสนา 2513, 337 หน้า
 ศึกษาธิการ กระทรวง คำสั่งที่ วก. 10/2518 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2518

ศึกษาธิการ, กระทรวง คำสั่งที่ วก. 83/2508 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
 ศึกษาธิการ, กระทรวง คำสั่งที่ วก. 91/2510 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตร ครูบรรณารักษ์
 สมจิต พรหมเทพ การศึกษาลักษณะนิสัยทางการเรียน หัตถ์คดีและความสามารถในการใช้ห้องสมุด
ของนักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ซึ่งอยู่ในโครงการส่งเสริมการอ่าน
และสอนการใช้ห้องสมุด วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2515, 77 หน้า

- สมชัย ยุติธรรม การสำรวจห้องสมุด ศึกษาปัญหาความต้องการและทัศนคติของครูและนักเรียน
ที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2513
 ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 123 หน้า
- สมบูรณ์ คิงขมานันท์ การศึกษาสภาพห้องสมุดโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาในส่วนกลางที่อยู่ใน
ในเครือคริสตศาสนาปีการศึกษา 2513 ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร 2514, 132 หน้า
- สิริ เทศประสิทธิ์ ข้อคิดเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาในประเทศไทย วัฒนาพานิช 2515, 238 หน้า
- สุชาติ สุวรรณวนิช การศึกษาเรื่องทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบางโรงเรียน
ในจังหวัดพระนคร และธนบุรีที่มีต่อการใช้ห้องสมุดของโรงเรียนปีการศึกษา 2507
 ปรินฤพานิพนธ์ คุรุศาสตร์บัณฑิต คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 51 หน้า
- สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น : กล่าวถึงวิธีใช้หนังสือและห้องสมุด พิมพ์ครั้งที่ 3
 ไทยวัฒนาพานิช 2510, 142 หน้า
- สุรารักษ์ ภูมามุกด์ สภาพและปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน รัฐบาลประเภทมัธยมศึกษาสามัญใน
จังหวัดภาคใต้ ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513,
 217 หน้า
- อักษรศาสตร์นิเทศ 2516 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 201 หน้า.

Becker, Dale Eugene, "Social Studies Achievement of Pupils in Schools with Libraries and Schools without Libraries, "Dissertation Abstracts, 31(5) : 2411 A, November, 1970.

Best, John W., Research in Education, 2nd.ed., Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1970, 399 pp.

Chiangmai University Bulletin 1972 - 73, Chiangmai University, Chiangmai , n.d., 380 pp.

The College of Education, Thailand, Catalog 1962, The College of Education, Bangkok , 1962 ,136 pp.

Edwards, Allen R., Experimental Design in Psychological Research, 2nd.ed., Harcourt, Brace and World inc., New York, 1962, 678 pp.

- Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, 2nd.ed., McGraw-Hill, New York, 1966, 446 pp.
- Harper, William Rainey, The Trend in Higher Education, The University of Chicago Press, Chicago, 1950, 134 pp.
- Hastings, Dorothy M.H. and Tanner, Daniel, "The Influence of Library Work in Improving English Language Skills at the High School Level, The Journal of Experimental Education 31 : 404, Summer, 1963.
- John, Plamer O., and Jackson, Robert W.B., Instruction to Statistical Method, Prentice-Hall, New York, 1953, 357 pp.
- Kaser, David Stone, C. Walter, and Byrd, Cecile K., Library Development in Eight Countries, The Scarecrow Press, Metuchen, New Jersey, 1969, 243 pp.
- Ling Chin Poh and Ruth H.K. Wong., "A Study of the Library Utilization Skills of Teacher-Training College Students in Malaya, ' Malaya Journal of Education 6(1) : 1-5, June, 1969.
- Meyer, Floyd Raymond, "Library Facilities and Services in Nebraska Secondary Schools Accredited by the North Central Association," Dissertation Abstracts, 17(11) : 2619 A, November, 1957.
- Schlachter, Gail A., and Thomson, Dennis, Library Science Dissertations 1925-1972, Librarnes Unlimited Inc., Littleton, Colorado, 1974, 293 pp.
- Woodworth, Anne, and Newfeld, Victor R., "A Survey of Physician Self Education Pattern in Toronto Part 1 : Use of Libraries, ' Canadian Library Journal 29(1) . 38-44 January - February, 1972.

ภาคผนวก ก

เกณฑ์ในการเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด พ.ศ. 2518

เกณฑ์ในการเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด พ.ศ. 2518

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ให้วิชาการใช้ห้องสมุด (หส.011) เป็นวิชาเลือกนั้น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หน่วยงานนี้เทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดเกณฑ์ในการเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดดังต่อไปนี้

การเตรียมห้องสมุด

1. หนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
 - 1.1 จำนวนหนังสือในห้องสมุด อย่างน้อย 1 เรื่องต่อจำนวนนักเรียน 1 คน
 - 1.2 มีหนังสืออ้างอิงครบตามรายการที่ประมวลการสอนระบุไว้
 - 1.3 มีการรวบรวมจุลสาร
2. การจัดหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
 - 2.1 จัดแยกประเภทของหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตามระบบทศนิยมของดิวอี้
 - 2.2 จัดทำบัตรรายการของหนังสือและสิ่งพิมพ์
 - 2.3 จัดทำกฤตภาค

การเตรียมครูผู้สอน

1. วุฒิต่างบรรณารักษศาสตร์
 - 1.1 ปริญญา วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
 - 1.2 ปริญญา วิชาโทบรรณารักษศาสตร์
 - 1.3 ป.กศ.สูง วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
 - 1.4 ป.กศ.สูง วิชาโทบรรณารักษศาสตร์
 - 1.5 พ.น.วิชาชุด บรรณารักษศาสตร์ และเคยผ่านการอบรมหมวดการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด
2. การอบรม
 - 2.1 การอบรมของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หน่วยงานนี้เทศก์ กรมสามัญศึกษา

2.2 การอบรมของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะหมวดการสอน วิชาการใช้ห้องสมุด

อัตราการสอน

ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ มีชั่วโมงสอนไม่เกิน 10 คาบต่อสัปดาห์ ถ้าโรงเรียน
จำเป็นต้องให้สอนเกินกว่าที่กำหนดไว้ จะต้องมีเจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามครู และนักเรียน

แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน

โรงเรียน

จังหวัด

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้สอน

โปรดเติมคำลงในช่องว่าง ,หรือเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิต่างบรรณารักษ์ของท่าน
 - ☐ ปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์
 - ☐ ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์
 - ☐ ปริญญาตรีวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
 - ☐ ปริญญาตรีวิชาโทบรรณารักษศาสตร์
 - ☐ ป.กศ.สูง วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
 - ☐ ป.กศ.สูง วิชาโทบรรณารักษศาสตร์
 - ☐ พ.ม. วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. การอบรมเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์
 - ☐ ไม่เคยได้รับการอบรมเลย
 - ☐ เคยได้รับการอบรม
 - ☐ จากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หน่วยงานในเทศบาล
กรมสามัญศึกษา
 - ☐ จากการอบรมบรรณารักษะห้องสมุดโรงเรียนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. วิชาที่สอน

☐ วิชาการใช้ทองสมุด สัปดาห์ละ คาบ

☐ วิชาอื่น ๆ (ถ้ามี) สัปดาห์ละ คาบ

5. นอกจากสอนวิชาการใช้ทองสมุดแล้ว ท่านต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในทองสมุดด้วยหรือไม่

☐ รับผิดชอบ ☐ ไม่รับผิดชอบ

6. ท่านทำหน้าที่บรรณาธิกรทองสมุดโรงเรียนนี้มาเป็นเวลานานเท่าใด

☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 7 - 9 ปี

☐ 1 - 3 ปี ☐ 10 ปีหรือมากกว่านั้น

☐ 4 - 6 ปี

7. ท่านมีความเห็นว่านักเรียนเลือกเรียนวิชานี้เพราะ

☐ เป็นวิชาที่น่าสนใจ

☐ เป็นวิชาที่มีประโยชน์

☐ มีความสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ ที่เรียนอยู่

☐ เคยช่วยทำงานทองสมุดมาก่อน

☐ โรงเรียนมีทองสมุดที่ดี

☐ ไม่ทราบจะเลือกเรียนวิชาอะไรดี

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 รายละเอียดสภาพของห้องสมุดบางประการ

โปรดเติมคำในช่องว่าง หรือเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่เป็นจริง
เกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนของท่าน

1. สถานที่ตั้งของห้องสมุด

☐ เป็นอาคารเฉพาะ

☐ เป็นห้องเฉพาะ

☐ เป็นมุมหนึ่งของห้อง

2. ขนาดของห้องสมุด ขนาด _____ ห้องเรียน

3. ความสะดวกในการมาใช้

สำหรับครู ☐ สะดวก ☐ ไม่สะดวก

สำหรับนักเรียน ☐ สะดวก ☐ ไม่สะดวก

4. จำนวนโต๊ะและเก้าอี้สำหรับอ่านหนังสือสำหรับ _____ คน

5. ที่เก็บหนังสือเป็นแบบ ☐ ชั้น ☐ ตู้ ☐ มีทั้งสองชนิด

ชั้นหนังสือเป็นแบบ ☐ ชั้นเปิด ☐ ชั้นปิด

ตู้หนังสือ ☐ ปิดกุญแจ ☐ ไม่ปิดกุญแจ

6. ชั้นวางสาร

ขนาดจำนวน _____ ช่วง _____ ช่วงละ _____ ชั้น

7. ที่สำหรับจัดนิทรรศการ เป็นแบบ ☐ แผ่นป้าย ☐ ตู้

แผ่นป้ายนิทรรศการขนาด กว้าง _____ เมตร ยาว _____ เมตร

จำนวน _____ ตู้

ตู้นิทรรศการ ขนาด กว้าง _____ เมตร ยาว _____ เมตร

จำนวน _____ ตู้

8. ตู้จดสาร ขนาด ล้นชัก จำนวน ตู้
9. ตู้บัตรรายการ ขนาด ล้นชัก จำนวน ตู้
10. ที่วางหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน ที่ ที่ละ ฉบับ
11. โต๊ะรับส่งหนังสือ จำนวน ชุด
12. โต๊ะทำงานบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ จำนวน ชุด บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่

..... คน

13. ตู้เก็บโสตทัศนวัสดุ ☐ ไม่มี ☐ มี
14. ตู้เก็บแผนที่ ☐ ไม่มี ☐ มี
15. รถเข็นหนังสือ ☐ ไม่มี ☐ มี
16. เครื่องพิมพ์ดีดที่เป็นของห้องสมุด ☐ ไม่มี ☐ มี
- เครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย เครื่อง ภาษาอังกฤษ เครื่อง
17. จำนวนหนังสือ ภาษาไทย เล่ม ภาษาอังกฤษ เล่ม
18. จำนวนวารสารที่รับเป็นประจำ ภาษาไทย ฉบับ คือ

ภาษาอังกฤษ ฉบับ คือ

วารสารที่ได้เปล่า ประมาณ ฉบับ

19. หนังสือพิมพ์รายวันที่รับเป็นประจำ ฉบับ

20. จำนวนจุลสารที่ห้องสมุดมี ประมาณ เล่ม

21. จำนวนกฤตภาค ประมาณ หัวเรื่อง

22. จำนวนวารสารเย็บเล่มหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี

23. เก็บรวมไว้ในห้องสมุดหรือไม่ ☐ เก็บรวมไว้ในห้องสมุด

☐ เก็บแยกไว้ต่างหาก

24. จำนวนโสตทัศนวัสดุ (ถ้าไม่มีโปรดขีด _____ ลงในช่องว่าง)

ลูกโลก ลูก แผนที่ แผนที่

แผ่นภูมิ แผนที่ รูปภาพ ภาพ

ฟิล์มสตริป	ม้วน เครื่องดูฟิล์มสตริป	เครื่อง
สไลด์	แผ่น เครื่องฉายสไลด์	เครื่อง
แผ่นเสียง	แผ่น เครื่องเล่นแผ่นเสียง	เครื่อง
เทปบันทึกเสียง	ม้วน เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง	เครื่อง
ฟิล์มภาพยนตร์	ม้วน เครื่องฉายภาพยนตร์	เครื่อง

25. ห้องสมุดเปิดวัน _____ ถึง _____ เวลา _____ ถึง _____
26. มีการจัดหาหนังสือหรือไม่ ☐ ไม่จัด ☐ จัด ถ้าจัดเป็นแบบใด
- ☐ แบบทศนิยมของกิวอี้
- ☐ แบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
- ☐ แบบอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวแล้วไปรระบุ _____
27. มีการทำบัตรรายการหรือไม่ ☐ ไม่ทำ ☐ ทำ
28. มีบริการส่งจองหนังสือหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี
29. มีบริการให้ยืมหนังสือไปอ่านที่บ้านหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี
- ถ้าให้ยืมครั้งละ _____ เล่ม ระยะเวลา _____ วัน หนังสือที่มีผู้ยืมมากที่สุด
- คือหนังสือหมวด _____ หนังสือที่มีผู้ยิมน้อยที่สุดคือหนังสือหมวด _____
- บริการให้ยืมสิ่งพิมพ์และวัสดุ อื่น ๆ ไปรระบุ _____
30. มีการจัดปฐมนิเทศเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดสำหรับนักเรียนหรือไม่
- ☐ ไม่มี ☐ มี ถ้ามีจัดในเทอมใด _____
31. มีชั่วโมงที่นักเรียนใช้ห้องสมุดหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี
32. มีการจัดกิจกรรมเพื่อเชิญชวนให้ครูและนักเรียนสนใจในการใช้ห้องสมุด เพื่อการ
- ศึกษาคิดค้นเล็กเทอมละ _____ ครั้ง กิจกรรมที่จัดมีอะไรบ้าง _____

- ☐ ฉายภาพยนตร์ ☐ จัดอภิปราย
☐ เล่าเรื่องหนังสือ ☐ เล่นิทาน
☐ จัดนิทรรศการ ☐ วิวาร์ณหนังสือ
☐ จัดวันห้องสมุด อื่น ๆ โปรดระบุ _____

กิจกรรมที่ครูสนใจมากที่สุดคือ _____

กิจกรรมที่ครูสนใจน้อยที่สุดคือ _____

กิจกรรมที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ _____

กิจกรรมที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคือ _____

การจัดกิจกรรม ได้รับความร่วมมือจากครู

- ☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ ปานกลาง
☐ น้อย ☐ น้อยมาก

การจัดกิจกรรม ได้รับความร่วมมือจากนักเรียน

- ☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ ปานกลาง
☐ น้อย ☐ น้อยมาก

33. ครูในโรงเรียนดำเนินการสอนโดยส่งเสริมให้นักเรียนกันคว้าจากห้องสมุดเพียงไร

- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง
☐ น้อย ☐ น้อยมาก

34. ครูและนักเรียนมีเวลาที่จะใช้ห้องสมุดได้เพียงไร

- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง
☐ น้อย ☐ น้อยมาก

35. มีบรรณารักษ์ประจำ คน วุฒิ
36. มีผู้ช่วยบรรณารักษ์ คน วุฒิ
37. มีนักเรียนช่วยงานห้องสมุด คน แต่ละคนช่วยงานได้สัปดาห์ละ
ชั่วโมง
38. มีกฏดูแลความสะอาดและช่วยงานตามที่บรรณารักษ์สั่ง คน ต้องทำงานอื่น
ด้วยหรือไม่ ☐ ทำ ☐ ไม่ทำ
39. มีเจ้าหน้าที่พิทักษ์รักษาหรือไม่
☐ ไม่มี ☐ มี ถ้ามีจำนวน คน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดตามรายการ 1 - 40 ว่าท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่า เป็นความจริง สำหรับท่านมากที่สุด

- ช่องที่ 1 หมายความว่า ท่านไม่เห็นด้วยหรือเห็นด้วยน้อยที่สุด
 ช่องที่ 2 หมายความว่า ท่านเห็นด้วยน้อย
 ช่องที่ 3 หมายความว่า ท่านเห็นด้วยปานกลาง
 ช่องที่ 4 หมายความว่า ท่านเห็นด้วยมาก
 ช่องที่ 5 หมายความว่า ท่านเห็นด้วยมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
๐	นักเรียนเกิดความมั่นใจและพอใจในการค้นคว้าด้วยตนเอง				✓	

ถ้าท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุดตัวอย่าง หมายถึงว่า เมื่อนักเรียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแล้ว ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและพอใจในการค้นคว้าด้วยตนเองมาก

ข้อ	รายการความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
	<u>เนื้อหาการสอนวิชาการไว้ห้องสมุดแล้ว</u>					
1.	นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุด					
2.	เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุด					
3.	ทราบระเบียบและข้อปฏิบัติในการไว้ห้องสมุด					
4.	ทราบถึงบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด					
5.	รู้จักประเภทของสิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุในห้องสมุด					
6.	มีความรักและพยายามรักษานั่งสือ					
7.	รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ					
8.	ทราบถึงประโยชน์ของส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ					
9.	เข้าใจลักษณะเฉพาะของวารสารและหนังสือพิมพ์					
10.	รู้จักประเภทและส่วนต่าง ๆ ของวารสารและหนังสือพิมพ์					
11.	ทราบถึงประโยชน์ของวารสารและหนังสือพิมพ์					
12.	รู้จักระบบการแบ่งหนังสือออกเป็นประเภทต่าง ๆ					
13.	สามารถบอกความหมายและความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดหมวดหมู่หนังสือ					
14.	สามารถบอกประวัติความเป็นมาของการจัดหมู่หนังสือหมวดใหญ่ ตามระบบทศนิยมของกิวอี้					
15.	รู้จักการแบ่งหนังสือออกเป็นหมวดหมู่ หมวดย่อยและเลขหมู่บาง เลขที่ควรรู้					
16.	รู้จักหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ห้องสมุดแยกเป็นพิเศษ					

ข้อ	รายการความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
17.	เข้าใจหลักการเรียง หนังสือบนชั้น					
18.	สามารถหาหนังสือที่ต้องการได้ด้วยตนเอง และหา ได้รวดเร็วขึ้นกว่าเมื่อยังไม่ได้เรียนวิชานี้					
19.	รู้จักบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ					
20.	มีความสามารถในการใช้บัตรรายการ					
21.	เข้าใจเรื่องการเรียงบัตรรายการ					
22.	รู้จักประเภทต่าง ๆ ของหนังสือในห้องสมุด					
23.	ทราบถึงประโยชน์ของหนังสือแต่ละประเภท					
24.	ทราบลักษณะและประโยชน์ของจุลสารและกฤตภาค					
25.	เข้าใจลักษณะทั่วไปและประเภทต่าง ๆ ของหนังสือ อ้างอิง					
26.	เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนังสืออ้างอิงกับ หนังสือทั่วไป					
27.	รู้ถึงประโยชน์ของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท					
28.	สามารถค้นหาความรู้และคำตอบของปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้องด้วยตนเองจากหนังสืออ้างอิง					
29.	นักเรียนรู้จักพิจารณาเลือกหนังสืออ่าน					
30.	รู้จักมุ่งหมายในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น สารคดี นวนิยาย วารสาร และหนังสือพิมพ์					
31.	มีความสามารถในการอ่านจับใจความและสามารถ ย่อความ					

ข้อ	รายการความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
32.	รู้จักการทบทวนวรรณคดีชั้นสูง เช่น หนังสือที่อ่าน					
33.	มีความสามารถวิจารณ์หนังสืออย่างง่าย ๆ					
34.	มีนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า					
35.	รู้จักลักษณะส่วนต่าง ๆ ของรายงานการค้นคว้า					
36.	รู้ลำดับขั้นของการค้นคว้า					
37.	มีความสามารถในการหาสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาใช้ในการค้นคว้า					
38.	สามารถนำข้อความจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ได้อ่านมาเรียบเรียงใช้เป็นรายงานการค้นคว้าตามโครงเรื่องได้					
39.	มีความสามารถในการเขียนและจัดลำดับหน้าต่าง ๆ ของรายงานได้อย่างถูกต้อง					
40.	นักเรียนสามารถรายงานปากเปล่าได้อย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 4 ปัญหาและความต้องการของผู้สอน

4.1 เกี่ยวกับปัญหา

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของใดช่องหนึ่งหลังข้อปัญหา ตามความรู้สึกของท่านว่า แต่ละข้อนั้นเป็นปัญหาแก่ท่านมากน้อยเพียงใด

- ข้อที่ 1 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านน้อยที่สุด หรือไม่เป็นปัญหาเลย
ข้อที่ 2 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านน้อย
ข้อที่ 3 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านปานกลาง
ข้อที่ 4 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านมาก
ข้อที่ 5 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
0	ห้องสมุดเปิดและปิดตรงกับเวลาเรียน					✓

ถ้าท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุดดังตัวอย่าง หมายถึงว่า การที่ห้องสมุดเปิดและปิดตรงกับเวลาเรียนนั้น เป็นปัญหาต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	รายการปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1.	ปัญหาไม่มีห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ					
2.	ปัญหาการขาดหนังสือและอุปกรณ์สำหรับค้นคว้าในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด					
3.	ปัญหาเนื้อหาวิชาการใช้ห้องสมุดไม่น่าสนใจ					
4.	ปัญหารายละเอียดเนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน					
5.	ปัญหารายละเอียดเนื้อหาวิชามีมากเกินไป					
6.	ปัญหาเนื้อหาวิชายากเกินไป					
7.	ปัญหาเนื้อหาวิชาและจำนวนเวลาที่กำหนดให้เรียนไม่สัมพันธ์กัน					
8.	ปัญหาเวลาที่กำหนดให้เรียนในตารางสอนไม่เหมาะสม					
9.	ปัญหาการเน้นการเรียนภาคทฤษฎีเพียงอย่างเดียว					
10.	ปัญหาผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนน้อยไป					
11.	ปัญหาผู้สอนต้องสอนวิชาอื่น และทำหน้าที่บรรณารักษ์ควบ					
12.	ปัญหาไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้บังคับบัญชา					
13.	อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

4.2 เกี่ยวกับความต้องการ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความแต่ละข้อตามความรู้สึกของท่านว่าท่านมีความต้องการมากน้อยเพียงใด

- ช่องที่ 1 หมายถึง หานต้องการน้อยที่สุดหรือไม่ต้องการ
 ช่องที่ 2 หมายถึง หานต้องการน้อย
 ช่องที่ 3 หมายถึง หานต้องการปานกลาง
 ช่องที่ 4 หมายถึง หานต้องการมาก
 ช่องที่ 5 หมายถึง หานต้องการมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการความต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
๑.	ต้องการให้ครูบรรณารักษ์จัดแนะแนวการอ่าน เช่น หนังสือเล่มใดเหมาะแก่นักเรียนชั้นใด					✓

ถ้าท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุด ดังตัวอย่าง หมายถึงว่าการที่ครูบรรณารักษ์จัดแนะแนวการอ่านนั้น เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนมากที่สุด

ตามเดิม MV

ข้อ	รายการความต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1.	ต้องการให้มีห้องเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ					
2.	ต้องการให้ห้องสมุดจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ กฤตภาค หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างพอเพียง					
3.	ต้องการให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ					
4.	ต้องการให้ปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาวิชาให้ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน					
5.	ต้องการให้กำหนดเนื้อหาที่ต้องเรียนเท่าที่จำเป็น					
6.	ต้องการให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ง่ายกว่านี้					
7.	ต้องการให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์กับเวลาที่กำหนดให้เรียน					
8.	ต้องการให้จัดเวลาเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในการการสอนให้เหมาะสม					
9.	ต้องการให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการเรียนวิชา					
10.	ต้องการให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น					
11.	ต้องการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดเพียงอย่างเดียว นอกเหนือจากการทำหน้าที่บรรณารักษ์					
12.	ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนมากกว่านี้					
13.	อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

แบบสอบถามนักเรียน

โรงเรียน

จังหวัด

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียน

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน (ข้อ 1 - 5
โปรดเขียนเครื่องหมายเพียงข้อเดียว)

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ขณะนี้เรียนอยู่ชั้น ☐ ม.ก. 4 ☐ ม.ศ. 5
3. หมวดวิชาที่ท่านต้องอาศัยห้องสมุดค้นคว้าในการเรียนมากที่สุด
☐ ภาษาไทย ☐ ภาษาต่างประเทศ
☐ สังคมศาสตร์ ☐ วิทยาศาสตร์
☐ เกษตรศาสตร์ ☐ ศิลปศึกษา
☐ ศิลปปฏิบัติ ☐ พละนาฏย
4. ท่านเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเพราะ
☐ เป็นวิชาที่น่าสนใจ
☐ โรงเรียนมีห้องสมุดที่ดี
☐ เป็นวิชาที่มีประโยชน์
☐ ไม่ทราบจะเลือกเรียนวิชาอะไร
☐ มีความสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ ที่เรียนอยู่
☐ เคยช่วยทำงานห้องสมุดมาก่อน
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ท่านใช้ทองสมุก

- ☐ วันละครั้งหรือมากกว่านั้น
- ☐ น้อยกว่าวันละครั้ง แต่อย่างน้อยที่สุดสัปดาห์ละครั้ง
- ☐ น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง แต่อย่างน้อยเดือนละครั้ง
- ☐ น้อยกว่าเดือนละครั้ง แต่ปีละหลาย ๆ ครั้ง
- ☐ ไม่ค่อยได้ใช้ทองสมุก หรือไม่เคยใช้ทองสมุกนี้เลย

6. ท่านใช้ทองสมุกเพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ อ่านหนังสือ สิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุที่สนใจ
- ☐ ค้นคว้างานที่ถนัด
- ☐ อนุรักษ์การ
- ☐ ร่วมกิจกรรมที่ทองสมุกจัด
- ☐ ทำการบ้าน
- ☐ นั่งพักผ่อน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 รายการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการไร้ห้องสมุด

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการเรียนวิชาการไร้ห้องสมุดตามรายการ 1 – 40 ว่าท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่าเป็นความจริงสำหรับท่านมากที่สุด

- ช่องที่ 1 หมายความว่า ท่านไม่เห็นด้วยหรือเห็นด้วยน้อยที่สุด
 ช่องที่ 2 หมายความว่า ท่านเห็นด้วยน้อย
 ช่องที่ 3 หมายความว่า ท่านเห็นด้วยปานกลาง
 ช่องที่ 4 หมายความว่า ท่านเห็นด้วยมาก
 ช่องที่ 5 หมายความว่า ท่านเห็นด้วยมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
๐.	ท่านเกิดความมั่นใจและพอใจในการค้นคว้าของ ตนเอง				✓	

ถ้าท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากถึงตัวอย่าง หมายถึงว่าเมื่อท่านเรียนวิชาการไร้ห้องสมุดแล้ว ทำให้ท่านเกิดความมั่นใจในการค้นคว้าด้วยตัวเองมาก

ข้อ	รายการความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
	<u>เมื่อท่านเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแล้ว</u>					
1.	ท่านเห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุด					
2.	เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุด					
3.	ทราบระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด					
4.	ทราบถึงบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด					
5.	รู้จักประเภทของสิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุในห้องสมุด					
6.	มีความรัก และพยายามรักษาหนังสือ					
7.	รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ					
8.	ทราบถึงประโยชน์ของส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ					
9.	เข้าใจลักษณะเฉพาะของวารสารและหนังสือพิมพ์					
10.	รู้จักประเภทและส่วนต่าง ๆ ของวารสารและหนังสือพิมพ์					
11.	ทราบถึงประโยชน์ของวารสารและหนังสือพิมพ์					
12.	รู้จักระบบการแบ่งหนังสือออกเป็นประเภทต่าง ๆ					
13.	สามารถบอกความหมายและความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดหมวดหมู่หนังสือ					
14.	สามารถบอกประวัติความเป็นมาของการจัดหมู่หนังสือหมวดใหญ่ตามระบบทศนิยมของกิวอี้					
15.	รู้จักการแบ่งหนังสือออกเป็นหมวดหมู่ หมวดย่อย และเลขหมู่บางเลขที่ควรรู้					
16.	รู้จักหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ห้องสมุดแยกเป็นพิเศษ					

ข้อ	รายการความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
17.	เข้าใจหลักการเรียงหนังสือบนชั้น					
18.	สามารถหาหนังสือที่ต้องการได้ด้วยตนเองและหาได้ รวดเร็วกว่าเมื่อยังไม่ได้เรียนวิชานี้					
19.	รู้จักบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ					
20.	มีความสามารถในการใช้บัตรรายการ					
21.	เข้าใจเรื่องการเรียงบัตรรายการ					
22.	รู้จักประเภทต่าง ๆ ของหนังสือในห้องสมุด					
23.	ทราบถึงประโยชน์ของหนังสือแต่ละประเภท					
24.	ทราบลักษณะและประโยชน์ของจุลสารและกฤตภาค					
25.	เข้าใจลักษณะทั่วไปและประเภทต่าง ๆ ของหนังสือ อ้างอิง					
26.	เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนังสืออ้างอิงกับหนังสือ ทั่วไป					
27.	รู้ถึงประโยชน์ของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท					
28.	สามารถค้นหาความรู้และคำตอบของปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้องด้วยตนเองจากหนังสืออ้างอิง					
29.	ทราวจักพิจารณาเลือกหนังสืออ่าน					
30.	รู้จักมุ่งหมายในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น สารคดี นวนิยาย วารสาร และหนังสือพิมพ์					
31.	มีความสามารถในการอ่านจับใจความและสามารถ ยอความ					

ข้อ	รายการความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
32.	รู้จักการทำบรรณนิเทศสิ่งพิมพ์หนังสือที่อ่าน					
33.	มีความสามารถวิจารณ์หนังสืออย่างง่าย ๆ					
34.	มีนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า					
35.	รู้จักลักษณะส่วนต่าง ๆ ของรายงานการค้นคว้า					
36.	รู้ลำดับขั้นของการค้นคว้า					
37.	มีความสามารถในการหาสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาใช้ในการค้นคว้า					
38.	สามารถนำข้อความจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ได้อ่านมาเรียบเรียงให้เป็นรายงานการค้นคว้าตามโครงเรื่องได้					
39.	มีความสามารถในการเขียนและจัดลำดับหน้าต่าง ๆ ของรายงานได้อย่างถูกต้อง					
40.	ท่านสามารถรายงานปากเปล่าได้อย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 3 แสดงความบกพร่องเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของท่านที่มีต่อการเรียนวิชาการ
ใช้ห้องสมุด

3.1 เกี่ยวกับปัญหา

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของใดช่องหนึ่งหลังข้อปัญหา ตาม
ความรู้สึกของท่านว่า แต่ละข้อนี้เป็นปัญหาแก่ท่านมากน้อยเพียงใด

- ช่องที่ 1 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านน้อยที่สุด หรือไม่เป็นปัญหาเลย
ช่องที่ 2 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านน้อย
ช่องที่ 3 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านปานกลาง
ช่องที่ 4 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านมาก
ช่องที่ 5 หมายถึง เป็นปัญหาแก่ท่านมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
๐.	ห้องสมุดเปิดและปิดตรงกับเวลาเรียน					✓

ถ้าท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุดกึ่งตัวอย่าง หมายถึงว่า
การที่ห้องสมุดเปิดและปิดตรงกับเวลาเรียนนั้น เป็นปัญหาต่อการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุด
ของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการปัญหา	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1.	ปัญหาไม่มีห้องเรียนสำหรับวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ					
2.	ปัญหาการขาดหนังสือและอุปกรณ์สำหรับแก้ความในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด					
3.	ปัญหาเนื้อหาวิชาการใช้ห้องสมุดไม่น่าสนใจ					
4.	ปัญหารายละเอียดเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน					
5.	ปัญหารายละเอียดเนื้อหาวิชาที่มากเกินไป					
6.	ปัญหาเนื้อหาวิชายากเกินไป					
7.	ปัญหาเนื้อหาวิชาและจำนวนเวลาที่กำหนดให้เรียนไม่สัมพันธ์กัน					
8.	ปัญหาเวลาที่กำหนดให้เรียนในตารางสอนไม่เหมาะสม					
9.	ปัญหาการเน้นการเรียนภาคทฤษฎีเพียงอย่างเดียว					
10.	ปัญหาผู้สอนมีความสนใจในการสอนน้อยไป					
11.	ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ)					

3.2 เกี่ยวกับความต้องการ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความแต่ละข้อตามความรู้สึกของท่านว่า ท่านมีความต้องการมากน้อยเพียงใด

- ข้อที่ 1 หมายถึง ท่านต้องการน้อยที่สุดหรือไม่ต้องการเลย
- ข้อที่ 2 หมายถึง ท่านต้องการน้อย
- ข้อที่ 3 หมายถึง ท่านต้องการปานกลาง
- ข้อที่ 4 หมายถึง ท่านต้องการมาก
- ข้อที่ 5 หมายถึง ท่านต้องการมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการความต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
๐.	ต้องการให้ศูนย์บรรณารักษ์จัดแนะแนวการอ่าน เช่น หนังสือเล่มใดเหมาะกับนักเรียนชั้นใด					✓

ถ้าท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุดดังตัวอย่าง หมายถึงว่าการที่ศูนย์บรรณารักษ์จัดแนะแนวการอ่านนั้น เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากที่สุด

ข้อ	รายการความต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1.	ต้องการให้มีห้องเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ					
2.	ต้องการให้ห้องสมุดจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรรายการ กฤตภาค หนังสืออ้างอิง ประเภทต่าง ๆ สไลด์ ฯลฯ อย่างพอเพียง					
3.	ต้องการให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้น่าสนใจ					
4.	ต้องการให้ปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาวิชาให้ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน					
5.	ต้องการให้กำหนดเนื้อหาที่ควรเรียนเท่าที่จำเป็น					
6.	ต้องการให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ง่ายกว่านี้					
7.	ต้องการให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์กับเวลาที่กำหนดให้เรียน					
8.	ต้องการให้จัดเวลาเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในตารางสอนให้เหมาะสม					
9.	ต้องการให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการเรียนวิชา					
10.	ต้องการให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น					
11.	อื่น ๆ (โปรดระบุ)					